

**“BAKI FOND BİRJASI”
QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI**

**Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına
Uyğun Hazırlanmış Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorların Rəyi**

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI	1
MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ	2-4
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	5
Məcmu gəlir haqqında hesabat	6
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	7
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	8
Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	9-39

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ**

Bu bəyanat "Bakı Fond Birjası" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra "Cəmiyyət" və ya "BFB") maliyyə hesabatları ilə bağlı Cəmiyyət rəhbərliyinin və müstəqil auditorların məsuliyyətlərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır. Rəhbərlik 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı və həmin tarixdə başa çatmış maliyyə ili üzrə məcmu gəlirləri, kapitalda dəyişiklikləri və pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirən Maliyyə Hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun düzgün hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsədəuyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının MHBS-ə müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı;
- Yaxın gələcəkdə Cəmiyyət işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının daimilik prinsipi əsasında hazırlanması.

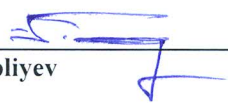
Rəhbərlik, həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Cəmiyyət daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Mühasibatlıq sisteminin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanunauyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə Cəmiyyətin maliyyə hesabatları 29 aprel 2020-ci il tarixində Cəmiyyətin Rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

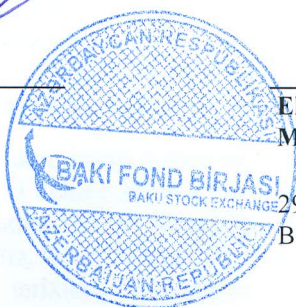
İdarə Heyəti tərəfindən:

Eldar Abdullayev
İdarə Heyətinin sədri v.m.i.e.

Eldar Gəncəliyev
Mühasib

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

Bakı Fond Birjasının Direktorlar Şurası və İdarə Heyətinə:

Rəy

Biz, “Bakı Fond Birjası” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Cəmiyyət”) 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatmış illik dövr üzrə məcmu gəlir haqqında hesabat, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatmış il üçün maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün Əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məcəlləsinin” (MBESS məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Digər məsələlər – müqayisəli məlumat

Maliyyə hesabatlarına 7 sayılı Qeyddə təsvir edilmiş düzəlişlər istisna olmaqla, 31 dekabr 2018-ci il tarixinə olan maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın formalaşdığı 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə hazırlanmış “Bakı Fond Birjası” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin maliyyə hesabatları, 11 aprel 2019-cu il tarixində həmin maliyyə hesabatlarına şərtsiz rəy bildirmiş digər bir auditor tərəfindən yoxlanılmışdır.

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatlarının auditinin bir hissəsi kimi, biz 7 sayılı Qeyddə təsvir olunmuş 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə müqayisəli məlumatları yenidən təqdim etmək üçün tətbiq edilmiş düzəlişlərin və 1 yanvar 2018-ci il tarixinə olan maliyyə vəziyyətinin auditini apardıq. Biz, Qeyd 7-də təsvir edilmiş maliyyə hesabatlarına olan düzəlişlər istisna olmaqla, 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə hazırlanmış maliyyə hesabatlarına və ya 1 yanvar 2018-ci il tarixinə olan maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatla bağlı audit, təhlil və ya hər hansı bir digər prosedurları həyata keçirmək məqsədilə cəlb olunmamışıq. Müvafiq olaraq, bütövlükdə götürülmüş həmin maliyyə hesabatları barədə rəy bildirmir və ya digər bir təminat forması təqdim edtmirik. Lakin, fikrimizcə, 7 sayılı Qeyddə təsvir olunan düzəlişlər müvafiqdir və düzgün tətbiq edilmişdir.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin və İdarəetmədə Məsul Şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik, maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, saxtakarlıq və ya xətalər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz təqdim edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, saxtakarlıq və ya xətalər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflər mövcud olduğu hallarda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətalər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Saxtakarlıq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski xətalər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki saxtakarlıq sözləşmə, dələduzluq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtilə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk;
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;

- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Baker Tilly Azərbaycan

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNƏ
(Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il (Yenidən təqdim olunmuş)*	1 yanvar 2018-ci il (Yenidən təqdim olunmuş)*
AKTİVLƏR				
Uzunmüddətli aktivlər				
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	8	2,365,594	137,665	164,713
Qeyri-maddi aktivlər	9	477,923	105,554	147,436
Əmlak, tikili və avadanlıqlar üçün avans ödənişləri		451,287	-	-
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		3,294,804	243,219	312,149
Cari aktivlər				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	2,045,198	1,411,351	263,666
Banklarda olan depozitlər	11	1,426,750	4,883,200	3,225,184
İnvestisiya qiymətli kağızları	12	4,710,037	1,376,163	725,270
Vergilər üzrə avans		203,304	-	28,727
Avans ödənişləri	13	123,136	239,611	-
Digər cari aktivlər	14	36,474	210,219	323,167
Cəmi cari aktivlər		8,544,899	8,120,544	4,566,014
CƏMİ AKTİVLƏR		11,839,703	8,363,763	4,878,163
KAPİTAL				
Nizamnamə kapitalı	15	1,260,000	1,260,000	1,260,000
Emissiya gəlirləri		151,800	151,800	151,800
Bölüşdürülməmiş mənfəət		9,427,024	6,403,688	3,189,517
CƏMİ KAPİTAL		10,838,824	7,815,488	4,601,317
ÖHDƏLİKLƏR				
Uzunmüddətli öhdəliklər:				
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	16	52,160	-	11,505
İcarə öhdəliyi	17	947,585	-	-
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		999,745	-	11,505
Cari öhdəliklər				
Digər cari öhdəliklər	18	1,134	548,275	265,341
Cəmi cari öhdəliklər		1,134	548,275	265,341
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		1,000,879	548,275	276,846
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		11,839,703	8,363,763	4,878,163

* 7 saylı Qeydə baxın.

İdarə Heyəti tərəfindən:

Eldar Abdullayev
İdarə Heyətinin sədri v.m.i.e

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Eldar Gəncəliyev
Mühasib

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə (Yenidən təqdim olunmuş)*
Əqdlər üzrə tarif gəlirləri	19	4,489,890	5,477,929
Digər xidmət gəlirləri	20	161,897	215,095
Cəmi gəlirlər		4,651,787	5,693,024
Əməkhaqları və işçilərlə bağlı digər ödənişlər	21	(747,747)	(858,882)
Ümumi və inzibati xərclər	22	(448,051)	(353,471)
Əmlak və avadanlıqların köhnəlməsi	8	(31,057)	(46,183)
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	9	(40,215)	(41,638)
Cəmi əməliyyat xərcləri		(1,267,070)	(1,300,174)
Əməliyyat mənfəəti		3,384,717	4,392,850
Faiz gəlirləri	23	403,210	328,170
Digər gəlirlər		-	1,217
Məzənnə fərqi üzrə zərər		-	(340)
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət		3,787,927	4,721,897
Mənfəət vergisi	18	(764,591)	(938,456)
Hesabat dövründə xalis mənfəət		3,023,336	3,783,441
İL ÜZRƏ CƏMI MƏCMU GƏLİR		3,023,336	3,783,441

* 7 saylı Qeydə baxın.

İdarə Heyəti tərəfindən:

Eldar Abdullayev
İdarə Heyətinin sədri v.m.i.e

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Eldar Gəncəliyev
Mühasib

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

"BAKI FOND BİRJASI" QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə (Yenidən təqdim olunmuş)*
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət		3,787,927	4,721,897
Qeyri-pul maddələri üzrə düzəlişlər:			
Əsas vəsaitlərin köhnəlməsi	8	31,057	46,183
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	9	40,215	41,638
Faiz gəlirləri	23	(403,210)	(328,170)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklər:			
Avans ödənişlərdə dəyişiklik		(53,702)	(69,434)
Digər cari aktivlərdə dəyişiklik		173,745	112,948
Digər cari öhdəliklərdə dəyişiklik		-	(19,890)
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		3,576,032	4,505,172
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(1,462,876)	(683,436)
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əmlak, tikili və avadanlıqların alınması		(1,762,688)	(19,135)
Banklarda olan depozitlərdə xalis dəyişiklik		3,456,450	(1,658,016)
İnvestisiya qiymətli kağızların alınması		(3,163,697)	(821,070)
Banklarda olan depozitlər üzrə alınmış faiz gəlirləri		173,522	279,254
İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə alınmış faiz gəlirləri		229,688	48,916
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(412,584)	-
İnvestisiya fəaliyyətinə yönələn xalis pul vəsaitləri		(1,479,309)	(2,170,051)
Maliyyə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Dividend ödənişləri		-	(504,000)
Maliyyə fəaliyyətinə yönələn xalis pul vəsaitləri		-	(504,000)
PUL VƏ PUL VƏSAİTLƏRİNDƏ XALIS ARTMA		633,847	1,147,685
PUL VƏ PUL VƏSAİTLƏRİ, <i>ilin əvvəlinə</i>	10	1,411,351	263,666
PUL VƏ PUL VƏSAİTLƏRİ, <i>ilin sonuna</i>	10	2,045,198	1,411,351

* 7 saylı Qeydə baxın.

İdarə Heyəti tərəfindən:

Eldar Abdullayev
İdarə Heyətinin sədri v.m.i.e

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Eldar Gəncəliyev
Mühasib

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

"BAKI FOND BİRJASI" QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan manatı ilə)

	Nizamnamə kapitalı	Emissiya gəlirləri	Bölüşdü- rilməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2018-ci il, əvvəl təqdim olunmuş *	1,260,000	151,800	3,229,760 (105,513)	4,641,560 (105,513)
Yenidən təqdim edilmənin təsiri *				
1 yanvar 2018-ci il, yenidən təqdim olunmuş *	1,260,000	151,800	3,124,247	4,536,047
İl üzrə cəmi məcmu gəlir, yenidən təqdim olunmuş*	-	-	3,783,441	3,783,441
Elan edilmiş dividendlər	-	-	(504,000)	(504,000)
31 dekabr 2018-ci il, yenidən təqdim olunmuş*	1,260,000	151,800	6,403,688	7,815,488
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	3,023,336	3,023,336
31 dekabr 2019-cu il	1,260,000	151,800	9,427,024	10,838,824

* 7 saylı Qeydə baxın.

İdarə Heyəti tərəfindən:

Eldar Abdullayev
İdarə Heyətinin sədri v.m.i.e

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Eldar Gəncəliyev
Mühasib

29 aprel 2020-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“BAKİ FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Azərbaycan manatı ilə)

1. CƏMIYYƏT VƏ ONUN ƏSAS FƏALİYYƏTİ

“Bakı Fond Birjası” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (“Cəmiyyət”) 23 oktyabr 1997-ci il tarixində təsis edilmiş və Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərir.

Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası daxilində bütün növ qiymətli kağızlarla ticarət əməliyyatlarının təşkil edilməsidir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət Qiymətli Kağızlar Komitəsinin (“DQKK”) verdiyi lisenziya əsasında 2000-ci ilin iyul ayından bəri fəaliyyət göstərir.

Şirkətin səhmdarları

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərində Cəmiyyətin səhmdarları aşağıdakılar olmuşdur:

	31 dekabr 2019-cu il, %	31 dekabr 2018-ci il, %
“Azərbaycan Sənaye Bankı” ASC	9.5239	9.5239
“Dəmir İnvestisiya Şirkəti” QSC	4.7619	4.7619
“Kapital Partners” MMC	4.7619	4.7619
“Brokdil-Az” MMC	4.7619	4.7619
“Azər-Türk Bank” ASC	4.7619	4.7619
“Bank of Baku” ASC	4.7619	4.7619
“Kapital Bank” ASC	4.7619	4.7619
Global Menkul Değerler A.S.	4.7619	4.7619
Borsa İstanbul Anonim Şirkəti	4.7619	4.7619
“Mars Investment” MMC	4.7619	4.7619
“Respublika Invest” MMC	4.7619	4.7619
“Kapital Menecment İnvestisiya” ASC	-	4.7619
“Azərbaycan Beynəlxalq Bankı” ASC	4.7619	4.7619
“UniKapital İnvestisiya Şirkəti” ASC	4.7619	4.7619
“Yunayted Kredit Bank” ASC (Ləğv prosesindədir)	4.7619	4.7619
“Yapı Kredi Bank Azərbaycan” ASC	4.7619	4.7619
“Caspian Financial LTD” MMC	4.7619	4.7619
“Xalq Kapital İnvestisiya Şirkəti” QSC	4.7619	4.7619
“Invest-AZ İnvestisiya Şirkəti” QSC	4.7619	9.5238
“Plato Capital and Co. İnvestisiya Şirkəti” ASC	4.7619	-
Invest-AZ Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirkəti	4.7619	-
Cəmi	100	100

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı Bülbül prospekti 19, Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikasıdır.

31 dekabr 2019-cu il tarixində Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi ünvanı Babək prospekti 11/31, Babək Plaza, 1 fevral 2020-ci il tarixindən isə fəaliyyət göstərdiyi ünvan isə Həsən bəy Zərdabi prospekti 2A, Şokolad Tauer, Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikasıdır.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

2. CƏMIYYƏTİN FƏALİYYƏT MÜHİTİ

Cəmiyyət fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Azərbaycan hökuməti iqtisadi islahatları və ölkənin hüquqi, vergi və qanunvericilik çərçivəsində inkişafını davam etdirir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək davamlı inkişafı, əsasən bu islahatlardan və sektordakı tərəqqidən, eləcə də Hökumət tərəfindən iqtisadi, maliyyə və pul siyasəti üzrə həyata keçirilmiş tədbirlərdən və Azərbaycan manatı ilə xam neftin sabit qiymətlərindən asılıdır.

2015-ci il ərzində Azərbaycanın iqtisadiyyatı neft qiymətlərinin aşağı düşməsi və Azərbaycan manatının devalvasiyası nəticəsində mənfi təsirlərə məruz qalmışdır. Bu isə kapital çıxışının azalmasına, kapital xərclərinin artmasına, inflyasiya və iqtisadi inkişaf ilə bağlı qeyri-müəyyənliklərə səbəb olmuşdur. Bu geriləmənin qarşısını almaq üçün Azərbaycan hökuməti islahatların sürətləndirilməsi və maliyyə sisteminin dəstəklənməsi üçün tədbirlər planı hazırlamışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 6 dekabr 2016-cı il tarixli Fərmanı ilə “Milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi” təsdiq edilmişdir. Strateji yol xəritələri 2016-2020-ci illər üçün iqtisadi inkişaf strategiyasını və 2025-ci ilədək olan dövr üçün uzunmüddətli baxışı və 2025-ci ildən sonrakı dövrə hədəf baxışı özündə ehtiva edir.

Bundan əlavə, 2018-ci ildə hökumət Azərbaycan manatının sabitliyi ilə əlaqədar olaraq pul siyasətini davam etdirmiş və Azərbaycan manatını sabitləşdirən xarici valyuta ehtiyatlarını ayırmışdır. Bu siyasət 2019-cu ildə makro-iqtisadi sabitliyin qorunması məqsədi ilə davam etdirilmişdir.

Cəmiyyətin rəhbərliyi, makroiqtisadi mühitdəki dəyişiklikləri izləyir və yaxın gələcəkdə Cəmiyyətin fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi tədbirləri görür.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər. Fitch və S&P Azərbaycan Respublikasının reytingini “BB+” olaraq qiymətləndirmişdir. Moody’s Investors Service, ölkə üçün “Ba2” kredit reytingini təyin etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı əsasən hökumətin vergi, hüquq, tənzimləyici və siyasi islahatlarla birlikdə həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul tədbirlərinin səmərəliliyindən asılıdır. Rəhbərlik, Cəmiyyətin fəaliyyətinə təsir göstərəcək iqtisadi mühitdəki bütün islahatları və nəticədə onların, Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinə necə təsir göstərə biləcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil. Rəhbərlik hazırda müxtəlif neft qiymətləri üzrə həssaslıq təhlili həyata keçirir və biznesin davamlılığını təmin etmək üçün müvafiq tədbirlər planı hazırlayır.

Azərbaycan manatı 2019-cu il ərzində sabit qalmışdır. Buna baxmayaraq, gələcək dövrlərdə məzənnə üzrə qeyri-müəyyənlik və bank sisteminin davam edən həssaslığı görülən tədbirlərin real iqtisadiyyata ötürülməsinə mane olur.

Beynəlxalq kredit agentliyi olan Standard & Poor’s, 2020-ci ilin yanvar ayında Azərbaycanın xarici və yerli valyuta üzrə uzunmüddətli və qısamüddətli suveren kredit reytingini “BB+/B” dərəcəsində təsdiqləmişdir.

3. ƏSAS MÜHASİBAT PRİNSİPLƏRİ

Uçot siyasətinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakı bəndlərdə göstərilmişdir. Digər açıqlamalarda edilmiş istinad qeydləri istisna olmaqla, göstərilən uçot siyasəti müddəaları təqdim edilən bütün hesabat dövrlərində ardıcıl tətbiq edilmişdir.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Hesabatların uyğunluğunun bəyanatı

Cəmiyyətin hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühəsibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları tarixi dəyər prinsiplərinə əsasən hazırlanmışdır. Maliyyə hesabatları əksi göstərilmədiyi hallarda Azərbaycan manatı (“AZN”) ilə təqdim edilmişdir.

Fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipi əsasında yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Rəhbərlik hesab edir ki, Cəmiyyət yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcək və Cəmiyyətin likvidasiyasına nə istək, nə də ehtiyac olmayacaq, eləcə də fəaliyyəti dayandırmaq və ya Azərbaycan Respublikasının qanunları və ya normativ aktları əsasında kreditorlardan qorunmaq üçün müdafiə axtarmaq üzrə nə niyyət, nə də zərurət mövcud deyil. Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adi fəaliyyətin gedişində Cəmiyyətin aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olması fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Əsas uçot qaydaları aşağıda göstərilmişdir:

Cari və uzunmüddətli təsnifləşdirmələr

Cəmiyyət aktiv və öhdəlikləri cari/uzunmüddətli təsnifləşdirmələr əsasında maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim edir. Aktiv aşağıdakı hallarda cari aktiv sayılır:

- Adi əməliyyat dövründə satılması və ya istehlak edilməsi nəzərdə tutulan və ya satılması ehtimal edilən;
- İlk olaraq ticarət məqsədilə saxlanılan;
- Hesabat tarixindən sonrakı 12 ay ərzində satılması ehtimal edilən; və ya
- Hesabat tarixindən ən az on iki ay sonra öhdəliyin ödənilməsi üçün mübadilə edilməsi və ya istifadə edilməsi üçün məhdudlaşdırılması halları istisna olmaqla, pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri.

Digər bütün aktivlər uzunmüddətli aktivlər sayılır.

Öhdəlik aşağıdakı hallarda cari öhdəlik sayılır:

- Adi əməliyyat dövrü ərzində ödənilməsi gözlənilən;
- İlk olaraq ticarət məqsədilə saxlanılan;
- Hesabat tarixindən sonrakı 12 ay ərzində satılması ehtimal edilən; və ya
- Hesabat dövründən sonra ən az on iki ay müddətində öhdəliyin ödənilməsini təxirə salmaq üzrə qeyri-şərtsiz hüquq mövcud deyil.

Cəmiyyət bütün digər öhdəlikləri uzunmüddətli öhdəliklər olaraq təsnif edir. Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliyi uzunmüddətli aktiv və öhdəliklər kimi təsnif edilir.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

15 saylı MHBS “Müştərilərlə bağlanmış Müqavilələr üzrə Gəlirlər”

15 saylı MHBS, müəssisələrə müştərilər ilə bağlanmış müqavilələrdən gəlirlərin uçotu üzrə vahid məcmu modeli tətbiq edir.

15 saylı MHBS-in əsas prinsipinə görə, müştəriyə vəd verilmiş məhsul və ya xidmətlərin, həmin məhsul və ya xidmətlərin mübadiləsi üzrə ehtimal olunan dəyərinə çatdırılmasının təsviri üçün tanınmalıdır.

Standart, xüsusilə gəlirlərin tanınması üçün 5 addımlı bir yanaşma təqdim edir:

- 1-ci addım: Müştərilərlə bağlanmış müqavilələri müəyyən etmək;
- 2-ci addım: Müqavilə öhdəliklərini müəyyən etmək;
- 3-cü addım: Əməliyyat qiymətini müəyyən etmək;
- 4-cü addım: Müqavilə öhdəlikləri üzrə əməliyyat qiymətlərinin ayrılması;
- 5-ci addım: Müəssisə müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirirsə (yetirdiyi zaman) gəlirin tanınması.

Əmlak, tikili və avadanlıqlar

Əmlak, tikili və avadanlıqlar tələb olunduğu hallarda toplanmış amortizasiya və ehtiyatlar üzrə ayırmalar çıxılmaqla faktiki dəyər əsasında uçota alınır.

Əsas istismar və ya təmir xərcləri əvəzləşdirilən aktiv və ya aktivin hissələri, yoxlama xərcləri və əsaslı təmir xərclərindən ibarətdir. Aktiv və ya aktivin bir hissəsi ayrıca olaraq amortizasiya olunduqda və cari olaraq silindikdə və ya əvəzləşdirildikdə və həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi gəlirlərin Cəmiyyətə axını ehtimal olunduqda, xərclər kapitallaşdırılır. Aktivin hissəsi bir komponent olaraq ayrıca nəzərə alınmadıqda, əvəzləşdirmə dəyəri dərhal silinən əvəzləşdirilən aktivlərin qalıq dəyərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunur. Əsas saxlama proqramları ilə bağlı təftiş xərcləri kapitallaşdırılır və növbəti yoxlama dövrü ərzində amortizasiya olunur.

Gələcəkdə iqtisadi fayda gətirməyən bütün əmlak, tikili və avadanlıqlar dərhal məcmu gəlir haqqında hesabatda xərc olaraq tanınır.

Lizinq sazişləri

İcarə, nəzərdən keçirildiyi müddət ərzində aktivdən (əsas aktivdən) istifadə üzrə müqavilədir. Əgər müştərinin müəyyən edilmiş aktivin istifadəsi üzrə və aktivin birbaşa istifadəsi nəticəsində yaranan iqtisadi mənfəəti əldə etmək hüququ varsa, nəzarətin davam etdiyi hesab edilir.

İcarə öhdəliyi başladıqda, Cəmiyyət qısa müddətli, eləcə də aşağı dəyərli icarə öhdəliyindən başqa bütün icarələr üçün aktiv və icarə öhdəliyini istifadə hüququnu tanıyır.

Aktivdən istifadə hüququ əvvəlcə maya dəyəri uçota alınır və sonradan yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür.

İcarə öhdəliyi əvvəlcə gələcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri məbləğində uçota alınır. Sonradan icarə öhdəlikləri faiz və icarə ödənişləri üçün düzəldilir.

Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilk olaraq tanınmış məbləğdə qeyd olunur.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Ayrıca əldə edilmiş qeyri-maddi aktivlər ilkin tanınma zamanı əldə olunmuş dəyər ilə ölçülür. Cəmiyyətin əldə edilmiş qeyri-maddi aktivlərin dəyəri əldə edilmə tarixinə olan ədalətli dəyərdir.

İlkin tanınmadan sonra qeyri-maddi aktivlər faydalı istismar müddətləri və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri üzrə yığılmış amortizasiya çıxılmaqla azalan qalıq metodu ilə ilkin dəyərdə tanınır. Daxildə yaranmış qeyri-maddi aktivlər kapitallaşdırılmır və xərclər baş verdiyi ildə məcmu gəlir haqqında hesabatda əks etdirilir.

Köhnəlmə və amortizasiya

Köhnəlmə və amortizasiya, əmlak, tikili, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin qalıq dəyərində onların faydalı iqtisadi ömrü nəzərə alınmaqla hesablanmış dərəcələrdən istifadə etməklə tətbiq edilir. Faydalı iqtisadi ömür təxminləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə/amortizasiya metodları gələcək üçün nəzərə alınmış təxminlərdə dəyişikliklərin təsiri ilə birlikdə hər bir hesabat tarixində yenidən aşağıdakı dərəcələrlə təhlil edilir (torpaq sahələri amortizasiya edilmir):

Bina və qurğular	5%-7%
İstifadə hüququ verən aktivlər	İcarə şərtlərindən asılıdır
Maşın və avadanlıqlar	10%-25%
Nəqliyyat vasitələri	10%-25%
Mebel və qurğular	10%-20%
Qeyri-maddi aktivlər	10%-20%

Aktivin qalıq dəyəri dedikdə aktivin artıq istifadə edilmiş olması və istifadə müddətinin sonunda olacağı vəziyyətdə olması fərziyyəsi ilə Cəmiyyətin həmin aktivin satışından əldə ediləcəyi vəsaitlərin məbləği, çıxılışın satışın təxmini xərcləri nəzərdə tutulur. Aktivin qalıq dəyəri o halda sıfır olur ki, Cəmiyyət həmin aktivini onun istifadə müddətinin sonuna qədər istifadədə saxlamaq niyyətində olsun. Aktivlərin qalıq dəyərləri və istifadə müddətləri hər bir hesabat tarixində müvafiq surətdə yenidən təhlil edilir və dəqiqləşdirilir.

Avans ödənişləri

Avans ödənişləri zərər üzrə ehtiyat çıxılmaqla ilkin dəyərlə tanınır. Avans ödənişləri ilə bağlı mal və ya xidmətlərin bir ildən sonra əldə ediləcəyi ehtimal olunduqda və ya ilkin tanınma zamanı aktivlə bağlı avans ödənişləri uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edildikdə avans ödənişlər uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edilir. Uzunmüddətli ödənilmiş avanslar maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əmlak, tikili və avadanlıqların təchizatçılarına avans ödənişlər olaraq təsnif və təqdim olunur.

Aktivlərin əldə olunması üçün ödənilmiş avanslar Cəmiyyət aktivin nəzarətini ələ keçirdikdən sonra aktivin qalıq dəyərində köçürülür və aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin Cəmiyyətə daxil olacağı ehtimal olunur. Avans ödənişlərinə aid olan mal və ya xidmətlər əldə olunan zaman digər əməliyyatlar üzrə edilmiş avans ödənişləri isə mənfəət və zərər hesablarına silinir.

Avans ödənişləri ilə bağlı aktivlər, mal və ya xidmətlərin əldə olunmadığına dair göstərici olduqda, avans ödənişlərinin qalıq dəyəri müvafiq olaraq silinir və müvafiq dəyərsizləşmə zərəri məcmu gəlir haqqında hesabatda qeyd alınır.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə alətləri

Cəmiyyət, maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəflərindən biri olduqda, maliyyə alətləri və maliyyə öhdəlikləri onun maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə ölçülür. Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin alınması və ya yaranması ilə birbaşa əlaqəli olan əməliyyat xərcləri (mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərindən başqa) əlavə edilir və ya ilkin tanınmada maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərindən, müvafiq olaraq, əlavə edilir və ya çıxılır. Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin alınmasına birbaşa aid olan əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivlərinin müntəzəm şəkildə satın alınması və ya satılması satış tarixi əsasında tanınır və ya xitam verilir. Bütün tanınmış maliyyə aktivləri sonradan, maliyyə aktivlərinin təsnifatına əsasən, amortizasiya edilmiş dəyərdə və ya ədalətli dəyərdə bütünlüklə ölçülür.

Maliyyə aktivlərinin təsnifatı

Aşağıdakı şərtlərə cavab verən borc alətləri sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür:

- Maliyyə aktivinin müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq pul vəsaitlərinin axınının yığılması üçün maliyyə aktivlərinin saxlanması məqsədilə maliyyə aktivini biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- Maliyyə aktivinin müqavilənin şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə əsas pul vəsaitlərinin və ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə faizlərin ödənilməsini nəzərdə tutan pul vəsaitlərinə yönəldir.

Aşağıdakı şərtlərə cavab verən borc alətləri sonradan digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülür (DMGVƏD):

- maliyyə aktivini, müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq pul vəsaitləri axınının yığılması və maliyyə aktivlərinin satışı məqsədi daşdıqda, biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- maliyyə aktivini üzrə, müqavilənin şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə əsas pul vəsaitlərinin və ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə faizlərin ödənilməsini nəzərdə tutan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

Adətən bütün digər maliyyə aktivləri sonradan mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülür (MZVƏD).

Yuxarıda göstərilənlərə baxmayaraq, Cəmiyyət maliyyə aktivinin ilkin tanınmasında aşağıdakı qəti seçimi/təyinatı həyata keçirə bilər:

- Müəyyən meyarlar qarşılanmadıqda Cəmiyyət, kapital investisiyası üzrə müvafiq ədalətli dəyərdə dəyişikliyin digər məcmu gəlirdə təqdimatı üçün qəti tədbirlər həyata keçirə bilər; və
- Cəmiyyət, uçot sistemində uyğunsuzluğu əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq məqsədilə, amortizasiya edilmiş maya dəyərində və ya DMGVƏD ölçülmə meyarlarına cavab verən borc investisiyasını əks keçid etməmək şətilə MZVƏD edə bilər.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Amortizasiya olunmuş dəyər və effektiv faiz dərəcəsi metodu

Effektiv faiz dərəcəsi metodu borc alətinin amortizasiya olunmuş dəyərini hesablanması və faiz gəlirinin müvafiq dövr üzrə bölgüsü üsuludur. Satın alınan və ya yaranan kredit zərərinə məruz qalmış maliyyə aktivlərindən (yəni ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşmiş aktivlər) başqa maliyyə aktivləri üzrə effektiv faiz dərəcəsi, ehtimal edilən kredit zərərləri istisna olmaqla borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış gələcək nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən ödənilmiş, yaxud alınmış bütün haqlar, ödənişlər, əməliyyat xərcləri və ya mükafatlar) ilkin tanınma anında xalis qalıq məbləğinədək diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir.

Alınmış və ya yaranmış kredit dəyərsizləşməsi üzrə maliyyə aktivləri üçün, kreditlə tənzimlənən effektiv faiz dərəcəsi, gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini, ehtimal olunan kredit zərərləri daxil olmaqla, ilkin tanınma zamanı borc alətinin amortizasiya olunmuş dəyərinə diskontlaşdırılmaqla hesablanır.

Maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyəri, ilkin tanınmada maliyyə aktivinin əsas ödəniş çıxılmaqla, hər hansı zərər üzrə düzəliş edilməklə həmin ilkin dəyər ilə ümumi dəyər arasındakı fərq üzrə effektiv faiz dərəcəsinə istifadə etməklə məcmu amortizasiya əlavə olunmaqla, maliyyə aktivinin ölçüldüyü dəyərdir. Maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyəri hər hansı bir zərər öhdəliyinə düzəliş edilməzdən əvvəl maliyyə aktivinin amortizasiya olunmuş dəyəri hesab olunur.

Faiz gəliri, daha sonra amortizasiya edilmiş dəyərdə və DMGVƏD ilə qiymətləndirilən borc alətlərinin effektiv faiz metodundan istifadə edilməklə tanınır. Alınmış və ya yaranmış kredit dəyərsizləşməsi üzrə yaranmış maliyyə aktivləri istisna olmaqla, maliyyə aktivləri üçün, faiz gəliri sonradan kredit itkisinə məruz qalmış maliyyə aktivləri istisna olmaqla, maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyərinə effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə hesablanır.

Cəmiyyətin maliyyə aktivlərinin əksəriyyəti, daha sonra amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülmüş maliyyə aktivləri kimi təsnif edilmişdir. Cəmiyyətin maliyyə öhdəlikləri daha sonra amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülmüş maliyyə öhdəlikləri kimi təsnif edilmişdir. Şirkət, mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülmüş hər hansı maliyyə öhdəliyinin təsnifatını seçmir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət ehtimal olunan kredit zərəri modelini amortizasiya edilmiş dəyərlə və ya digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərlə ölçülmüş maliyyə aktivlərinə tətbiq edir.

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aktivi üzrə kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artıqda, bu maliyyə aktivi üçün ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat ömürlük ehtimal olunan kredit zərərinə bərabər dəyərdə ölçülür.

Əgər hesabat tarixində maliyyə aktivi üzrə kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmamışdırsa, bu maliyyə aktivi üçün ehtimal edilən kredit zərəri (sadələşdirilmiş yanaşmanın seçildiyi kreditor borcları istisna olmaqla) 12 aylıq ehtimal edilən kredit zərərlərinə bərabər dəyərdə ölçülür. Kreditor borcları və alınacaq digər vəsaitlər üçün, əhəmiyyətli bir maliyyələşdirmə komponentinin olub-olmamasına asılı olmayaraq, ömür boyu ehtimal olunan kredit zərəri əsasında ölçülür. Cəmiyyət ehtimal olunan kredit zərərinə qiymətləndirmək üçün daxili modeldən istifadə edir. Model, 9 sayılı MHBS-ə uyğun olaraq tərtib edilmiş və qarşı tərəflərin kredit risklərinin qiymətləndirilməsi üçün maliyyə sisteminin xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq, qarşı tərəflərə hesab sistemini təyin etməklə hazırlanmışdır. Təyin edilmiş bal (reyting) fərdi şəkildə hesablanmış Defolt Ehtimalıdır (DE). Aktivin bir bal qrupundan daha aşağı bal qrupuna keçməsi digər meyarlar arasında kredit riskinin əhəmiyyətli artımı hesab olunur.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Ədalətli dəyər, ölçülmə tarixində əsas bazarda və ya əsas bazar olmadıqda həmin tarixdə Cəmiyyətin daxil ola biləcəyi daha sərfəli bazarda bazar iştirakçıları arasında intizamlı əməliyyatda aktivini satmaq üçün qəbul edilmiş və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödəniləcək qiymətdir. Ədalətli dəyərin ölçülməsinə əsasən, aktivin satılması və ya öhdəliyin ötürülməsi üzrə əməliyyat baş verir:

- aktiv və ya öhdəlik üçün əsas bazarda; və ya
- əsas bazarın yoxluğu şəraitində aktiv və ya öhdəlik üçün ən əlverişli bazarda.

Əsas bazar və ya ən əlverişli bazar Cəmiyyət tərəfindən əlçatan olmalıdır. Aktiv və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri bazar iştirakçılarının öz iqtisadi maraqlarına uyğun hərəkət etdiklərini nəzərə alaraq aktiv və ya öhdəliklərin ədalətli dəyərini müəyyənləşdirərkən bazar iştirakçılarının aktiv və ya öhdəliyin ölçülməsində istifadə etdikləri mülahizələrdən istifadə edilir. Qeyri-maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının aktivin ən çox və ən yaxşı istifadə tətbiqindən yararlanmaqla ondan istifadə etmək və ya başqa bazar iştirakçısına satmaq yolu ilə iqtisadi mənfəəti artırmaq bacarığı nəzərə alınır.

Cəmiyyət, həmin şəraitdə müvafiq olan və ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün mövcud olan məlumatlar üzrə müvafiq müşahidə edilən gəlirlərin istifadəsini artıran və müşahidə edilə bilməyən gəlirlərin istifadəsini azaldan qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir.

Ədalətli dəyəri ölçülən və maliyyə hesabatlarında açıqlanmış bütün aktivlər və öhdəliklər aşağıda təsvir edilmiş və bütövlükdə ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün mühüm olan ən aşağı səviyyədə məlumatlara əsaslanmış ədalətli dəyər iyerarxiyasında təsnifləşdirilir:

- Səviyyə 1 – fəal bazarlarda oxşar aktivlər və öhdəliklər üzrə təyin edilmiş (nizamlanmamış) bazar qiymətləri;
- Səviyyə 2 – aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilə bilən məlumatlar olan ilkin məlumatlardan istifadə edilir;
- Səviyyə 3 – aktiv və ya öhdəlik üçün müşahidə edilə bilməyən məlumatlar olan ilkin məlumatlardan istifadə edilir.

Maliyyə hesabatlarında dövrü əsasda tanınmış aktivlər və öhdəliklər üzrə Cəmiyyət hər hesabat dövrünün sonunda yenidən təyin edilmiş təsnifatla (bütövlükdə ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün zəruri olan ən aşağı səviyyəli məlumata əsaslanmış) iyerarxiyada Səviyyələr arasında köçürmələrin olub-olmamasını müəyyən edir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri elə aktivlərə deyilir ki, onları nağd vəsaitlərə istənilən zaman tez bir şəkildə çevirmək mümkün olsun və bu zaman onların dəyərində çox cüzi bir fərq baş versin. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri effektiv faiz dərəcəsi üsulundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınır. İstifadə məhdudluğu olan vəsaitlər isə pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə daxil edilməmişdir. Hesabat tarixindən sonra ən az on iki ay ərzində dəyişdirilmək və ya öhdəliyin əvəzini ödəmək məqsədləri ilə istifadəsi məhdudlaşdırılmış qalıqlar digər kateqoriyalara daxil edilir.

Avans ödənişləri

Cəmiyyət, yalnız aktiv üzrə pul daxil olmaları ilə bağlı müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə, yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün risk və imtiyazları əsas etibarilə digər müəssisəyə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə öhdəlikləri

Bütün maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə və MZƏD əsasında tanınmaqla amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Maliyyə öhdəliyi (i) biznesin birləşməsi zamanı alıcının şərti mükafatı olduqda, (ii) ticarət və ya (iii) MZƏD üçün nəzərdə tutulduğu halda maliyyə öhdəlikləri MZƏD üzrə təsnif edilir. (i) Biznesin birləşməsi zamanı alıcının şərti mükafatı olmayan, (ii) ticarət və ya (iii) MZƏD üzrə təsnif edilməyən maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə edərək amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülür.

Effektiv faiz metodu maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin, yaxud maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri qrupunun amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəliri, yaxud faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış gələcək nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş, yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) ilkin tanınma anında xalis balans məbləğində dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət maliyyə öhdəliyini maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan (və ya maliyyə öhdəliyinin bir hissəsini) yalnız bu öhdəlik ləğv edildiyi halda, məsələn müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə və ya ləğv olunduqda və ya müddəti başa çatdığı zaman çıxarır.

Əsaslı şərtlərlə borc alətləri üzrə mövcud debitor və kreditor arasında mübadilə aparılması halları ilkin maliyyə öhdəliyinin ləğv edilməsi və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması kimi nəzərə alınır. Eynilə, mövcud maliyyə öhdəliyinin və ya onun bir hissəsinin (debitorun maliyyə çətinlikləri ilə əlaqəli olmasından asılı olmayaraq) şərtlərinin əhəmiyyətli şəkildə dəyişdirilməsi, ilkin maliyyə öhdəliyinin ləğv edilməsi və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması kimi tanınır.

Yeni yaradılmış maliyyə öhdəliyinin şərtlərinə əsasən, o cümlədən alınmış hər hansı haqlar üzrə nağd ödənilmiş haqlar və ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılmış ödənişlər də daxil olmaqla, pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış hazırkı dəyəri, ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış hazırkı dəyərindən ən az 10 faiz fərqləndikdə, yeni müddələrin əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olması hesab edilir. Borc alətlərinin mübadiləsi və ya şərtlərin dəyişdirilməsi öhdəliyin ləğvi olaraq nəzərə alınmırsa, çəkilmiş xərclər və ya haqlar ləğvetmə üzrə gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi tanınır. Mübadilə və ya dəyişdirmə öhdəliyin ləğvi olaraq nəzərə alınmırsa, hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin qalıq dəyərində düzəliş olaraq tanınır və dəyişdirilmiş öhdəliyin qalan müddəti ərzində amortizasiya olunur.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri yalnız Cəmiyyətin aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş hüququ olduqda, eləcə də Cəmiyyətin müqavilə üzrə əvəzləşdirməni aparmaq və eyni zamanda aktivi realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda əvəzləşdirilə bilər.

Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında Azərbaycan Respublikasının hesabat tarixinə qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi balans öhdəliyi metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatları məqsədləri üçün onların qalığı dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkin uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliklərin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla).

Təxirə salınmış vergi qalıqları, balans tarixinə qüvvədə olan vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərəri o zaman hesablanır ki, bu çıxılmaların realizasiya oluna bilməsi üçün gələcəkdə kifayət qədər vergiyə cəlb ediləcək mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilsin.

Nizamnamə kapitalı

Adi səhmlər kapital bölümündə təsnifləşdirilir. Adi səhmlərin yerləşdirilməsi ilə əlaqədar olan birbaşa əlavə xərclər bütün vergi təsirləri istisna olmaqla kapitalın azaldılması kimi uçota alınır. Adi səhmlər üzrə ödənilən dividendlər kapital bölümündə elan olunduğu dövrdə azalma kimi təqdim edilir.

Hesabat tarixindən sonra elan edilmiş dividendlər 10 sayılı Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartına “Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr” (“MUBS 10”) müvafiq olaraq maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

Xarici valyuta əməliyyatları

Cəmiyyətin funksional valyutası fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin funksional və hesabat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Monetar aktiv və öhdəliklər, ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və ARMB-nin ilin sonuna olan rəsmi valyuta məzənnəsi ilə monetar aktiv və öhdəliklərin hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfi məzənnə fərqləri məcmu gəlir haqqında hesabatda qeydə alınır.

İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay alətlərinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərinə təsiri ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirmə nəticəsində gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi qeydə alınır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Cəmiyyət aşağıda göstərilən valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
AZN/1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
AZN/1 Avro	1.9035	1.9468

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar

Əməkhaqları, məvaciblər, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar (misal üçün, səhiyyə və uşaq bağçası xidmətləri, profilaktik yemək və ərzaq) Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Digər gəlirlərin və xərclərin tanınması

Digər gəlirlər və xərclər hesablama metodu əsasında tanınır.

Şərti öhdəliklər və aktivlər

Şərti öhdəliklər maliyyə hesabatlarında tanınmır. Onlar iqtisadi cəhətdən səmərəli resursların məxarici ehtimalı olmayanadək maliyyə hesabatlarının müvafiq qeydlərində açıqlanır.

Şərti aktivlər maliyyə hesabatlarında qeyd olunmur, lakin iqtisadi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı real olduqda maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

İcarə öhdəliyi

16 sayılı MHBS “İcarələr” icarəçilərin uçotuna əhəmiyyətli dəyişikliklər edir: 17 sayılı “İcarələr” adlı BMUS-a əsasən əməliyyat və maliyyə icarəsi arasındakı fərqi aradan qaldırır və icarəyə götürəndən qısamüddətli icarə və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üzrə icarəyə verildiyi müddətdə istifadə hüququnu və icarə öhdəliyini tanımasını tələb edir.

İcarə öhdəliyi əvvəlcədən icarədə olan uçot dərəcəsiindən istifadə etməklə diskont edilmiş gələcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçülür (və ya bu dərəcəni asanlıqla müəyyən etmək mümkün olmadıqda icarəçinin artan borc dərəcəsi ilə). Sonradan icarə öhdəliyi faizlər və icarə ödənişləri, habelə icarə dəyişikliklərinin təsiri və digər amillərə uyğun olaraq tənzimlənir. Cəmiyyət, 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə 16 sayılı MHBS-ni qəbul etmişdir

4. UÇOT SIYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMIYYƏTLİ UÇOT TƏXMİNLƏRİ VƏ FƏRZİYYƏLƏR

Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması hesabat tarixinə təqdim edilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərə biləcək və başa çatmış müddət ərzində gəlir və xərclərin təqdim edilmiş məbləğləri üzrə rəhbərlikdən təxminlərin və mülahizələrin verməsini tələb edir.

Nəticədə biznes fəaliyyətlərinin qeyri-müəyyənliyi nəticəsində maliyyə hesabatlarında bir çox maddələrin dəqiq qiymətləndirilməsi mümkün olmur və yalnız müəyyən ehtimallar irəli sürülə bilər. Ehtimallar maliyyə hesabatları hazırlanarkən ən son məlumatlara əsaslanan mühakimələri nəzərdə tutur. Gələcək hadisələr haqqında mövcud vəziyyət və ehtimallar, Cəmiyyətin nəzarətindən kənar yaranan bazar dəyişiklikləri və ya şəraitə görə dəyişə bilər. Bu cür dəyişikliklər baş verdikləri zaman Cəmiyyət tərəfindən edilən təxminlərdə öz əksini tapır.

Ən əhəmiyyətli təxminlər əmlak və avadanlıqların amortizasiya dövrü, maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi, maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri, köhnəlmiş mal və material ehtiyatları üzrə ehtiyatlar ilə bağlıdır. Faktiki nəticələr həmin təxminlərdən fərqli ola bilər.

Cəmiyyətin mühasibat uçotu siyasətinin tətbiq edilməsi prosesində rəhbərlik maliyyə hesabatlarında tanınmış məbləğlər üzrə ən əhəmiyyətli təsiri olan daxil edilən təxminlərdən başqa rəhbərlik aşağıdakı mülahizələri edir.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi

Cəmiyyətin bir sıra mühasibat uçotu siyasəti və açıqlamaları, maliyyə və qeyri-maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üçün ədalətli dəyərin ölçülməsini tələb edir.

Cəmiyyət ədalətli dəyərin ölçülməsi ilə əlaqədar olaraq müəyyən nəzarət çərçivəsinə malikdir.

Aktiv və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini ölçərkən, Cəmiyyət mümkün qədər bazarda müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edir. Ədalətli dəyərlər aşağıdakı qiymətləndirmə üsullarında istifadə olunan məlumatlara əsaslanaraq ədalətli dəyər iyerarxiyasında müxtəlif səviyyələrdə təsnifləşdirilir.

- *Səviyyə 1* – fəal bazarlarda oxşar aktivlər və öhdəliklər üzrə təyin edilmiş (nizamlanmamış) bazar qiymətləri;
- *Səviyyə 2* – aktiv və ya öhdəlik üzrə birbaşa (yəni qiymətlər) və ya dolayı yolla (yəni qiymətlərdən əldə edilir) müqayisə edilə bilən 1-ci düzəlişdə daxil edilmiş qiymətlərdən başqa daxilolmalar;
- *Səviyyə 3* – aktiv və ya öhdəlik üçün müşahidə edilə bilməyən məlumatlar olan ilkin məlumatlardan istifadə edilir.

Bir aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini ölçmək üçün istifadə edilən məlumatlar, ədalətli dəyər iyerarxiyasının müxtəlif səviyyələrində təsnif edilə bilsə, ədalətli dəyər iyerarxiyasının eyni dərəcəsi bütün ölçmə üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş kimi ədalətli dəyərin ölçülməsi bütünlükdə təsnif edilir.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin faydalı iqtisadi ömrü

Cəmiyyət hər maliyyə ilinin sonunda əmlak, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin qalan faydalı iqtisadi ömürlərini qiymətləndirir. Bu aktivlərin nəzərdə tutulan faydalı ömürləri ötən ilin qiymətləndirilməsindən fərqli olduqda, MUBS 8 “Uçot Siyasətləri, Uçot Qiymətləndirmələrində Dəyişikliklər və Xətalar” standartına müvafiq olaraq uçot təxminlərində dəyişiklik olaraq uçota alınır. Belə təxminlərin əmlak, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin qalıq dəyərlərinin məbləği və mənfəət və zərərdə tanınmış amortizasiya üzrə təsirləri olur.

Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət hər bir hesabat tarixinə aktivlərin dəyərsizləşməsinə dair ehtimalın olmasını qiymətləndirir. Əgər hər hansı belə ehtimal mövcuddursa, və ya fərdi aktiv üçün illik dəyərsizləşmə üzrə təhlil tələb edilirsə Cəmiyyət aktivin əvəz olunması dəyərini təxmin edir. Aktivin əvəz olunma dəyəri, onun digər aktivlərdən müstəqil şəkildə pul vəsaitləri yaratmaq qabiliyyətinin olduğu hallar istisna olmaqla, aktivin və ya pul vəsaiti yaradan vahidin ən yüksək ədalətli dəyərindən satış xərcləri və istifadə dəyəri çıxılması nəticəsində yaranan dəyərə bərabərdir.

Aktivin ədalətli dəyəri onun əvəz olunma dəyərindən artıq olduqda aktiv dəyərsizləşmiş hesab edilir və onun qalıq dəyəri müvafiq olaraq azaldılır. Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi təyinatına dəyərsizləmənin baş vermə səbəbi, zaman və dəyərsizləmə məbləği kimi təxminlər daxildir, lakin bununla məhdudlaşmır.

Dəyərsizləşmə cari rəqabət şəraitlərinin dəyişdirilməsi, sənaye üzrə gözlənilən artma, artırılmış kapital dəyəri, gələcəkdə mümkün olan maliyyə vəsaitlərində dəyişikliklər, texnologiyaların köhnəlməsi, xidmətlərin dayandırılması, cari əvəzləşdirmə xərcləri və dəyərsizləşmənin mövcud olduğunu təyin edən şərtlərdə digər dəyişikliklər kimi bir sıra amillərə əsaslanır. Pul vəsaitləri yaradan vahidinin əvəzi ödənilən məbləğin təyinatına rəhbərlik tərəfindən edilən təxminlər daxildir. İstifadə dəyərinin təmin edilməsi üçün istifadə edilən üsullara diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkəti üsulu daxildir və bunlar Cəmiyyətdən pul vəsaitləri yaradan vahid üzrə gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkətinə dair təxmin edilməsini və bu pul vəsaitlərinin hərəkətinin cari dəyərini hesablamaq üçün müvafiq diskont dərəcəsinin seçilməsini tələb edir. Bu təxminlər, istifadə edilən üsullar da daxil olmaqla, əmlak, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin və investisiya mülkiyyətinin, ədalətli dəyərinə və məbləğinə əhəmiyyətli təsir göstərə bilər.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Gəlirin tanınması

Xidmət gəlirlərinin əhəmiyyətli hissəsi əqdlər üzrə tarif, faiz gəlirləri və bütün digər gəlir yönümlü fəaliyyətinin göstərilməsindən ibarətdir. Əhəmiyyətli mülahizələrin tələb olunduğu nisbi müstəqil satış qiyməti əsasında hər bir icra öhdəliyinə müxtəlif xidmətlərin qiymətləri ayrılmalıdır. Cəmiyyət müstəqil satış qiymətini bazar şərtləri və digər müşahidə edilən məlumatlar daxil olmaqla, bütün mümkün məlumatlar əsasında bölüşdürmə məqsədinə cavab verəcək bir sıra qiymətlərdən istifadə edərək qiymətləndirir. Xidmət müqavilələrinin əməliyyat qiymətləri məqbul həddə olduğu halda, gəlir müstəqil satış qiymətləri əsasında bölüşdürülməlidir. Cəmiyyət müqavilə əldə etmək üçün artan xərcləri müvafiq xidmətlər göstərildikdə xərc olaraq tanıyır.

İcarə öhdəliklərinin qiymətləndirilməsi və aktivlərdən istifadə hüququ

16 sayılı MHBS-nin tətbiqi aktivlər və icarə öhdəliklərindən istifadə hüququna dair mülahizələr aparmağı tələb edir. İcarə müddətini təyin edərkən, Cəmiyyət yeniləmə seçimlərini həyata keçirmək üçün iqtisadi stimula yaradan bütün amilləri və halları (və ya ləğvetmə seçimlərini etməməyi) nəzərə alır. Müqavilənin icarə elementlərinə malik olub-olmadığını qiymətləndirmək də mühakimə tələb edir. İcarə öhdəliklərini hesablamaq məqsədilə istifadə olunan müvafiq diskont dərəcəsini müəyyənləşdirmək üçün təxminlərin edilməsi tələb olunur.

5. YENİ VƏ YENİDƏN İŞLƏNİLMİŞ STANDARTLARIN VƏ ŞƏRHLƏRİN QƏBUL EDİLMƏSİ

Cari ildə Cəmiyyət Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış bir il üzrə hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənilmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

BMHŞK 23 “Gəlir vergisi ilə bağlı yanaşmalarda qeyri-müəyyənlik”, 12 sayılı MUBS-a əsasən gəlir vergisi ilə bağlı metodlarda qeyri-müəyyənlik olduqda, vergi tutulan mənfəətin (vergi zərərinin), vergi bazalarının, istifadə edilməmiş vergi zərərlərinin, istifadə edilməmiş vergi kreditlərinin və vergi dərəcələrinin müəyyənləşdirilməsini nəzərdə tutur. Bu, xüsusi olaraq aşağıdakıları nəzərdə tutur:

- vergi ilə bağlı yanaşmaların kollektiv olaraq nəzərə alınması;
- vergi orqanlarının təftişlərinə dair fərziyyələr;
- vergi tutulan mənfəətin (vergi zərərinin), vergi bazalarının, istifadə edilməmiş vergi zərərlərinin, istifadə edilməmiş vergi kreditlərinin və vergi dərəcələrinin müəyyən edilməsi; və
- fakt və vəziyyətlərə dəyişikliklərin təsiri.

Bu şərh, 1 yanvar 2019-cu il tarixindən və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq edilir. Cəmiyyət tərəfindən aparılan təhlillər nəticəsində standartın maliyyə hesabatlarına təsiri olmadığı qənaətinə gəlinmişdir.

2015-2017-ci illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər – Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurasının (“BMUSS”) illik təkmilləşdirilməsi layihəsi nəticəsində dörd Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (MHBS) düzəlişləri əks etdirir.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Standart	Düzəlişin mövzusu
MHBS 3 “Biznes Kombinasiyaları” və MHBS 11 “Birgə Razılaşmalar”	MHBS 3-ə düzəlişlər, müəssisə müştərək əməliyyat olan bir biznes üzərində nəzarət əldə etdikdə, həmin bizneslə bağlı əvvəldən formalaşmış investisiyanın yenidən qiymətləndirilməsinin zəruri olduğunu aydınlaşdırır. MHBS 11-ə düzəlişlər, müəssisə müştərək əməliyyat olan bir biznes üzərində nəzarət əldə etdikdə, həmin bizneslə bağlı əvvəldən formalaşmış investisiyasının yenidən qiymətləndirilməsinə ehtiyac olmadığını aydınlaşdırır.
BMU 12 “Mənfəət Vergisi”	Düzəlişlər, dividendlərin verilməsi ilə bağlı bütün gəlir vergisi nəticələri (verilməsi ilə bağlı) verginin necə yaranmasından asılı olmayaraq, mənfəət və ya zərərdə tanınmalıdır.
BMU 23 “Borc üzrə Xərclər”	Düzəlişlər, müvafiq aktivin, nəzərdə tutulduğu istifadəsi yaxud satış üçün hazır olduğdan sonra hər hansı spesifik borc, ödənilməmiş qaldıqda, müəssisə ümumi borclarla bağlı kapitallaşdırma dərəcəsini hesablayan zaman həmin borc qalığı, müəssisənin ümumiyyətlə borc aldığı maliyyə vəsaitlərinin bir hissəsinə çevrilir.

Bütün bu düzəlişlər, 2019-cu ilin 1 yanvar tarixində və ya ondan sonrakı tarixlərdə başlayan dövrlər üzrə qüvvədədir və maliyyə hesabatları üzrə xüsusi təsiri aşkarlanmamışdır.

“İşçilərin Mükafatlandırılması Paketləri üzrə Düzəliş, Məhdudlaşdırılma və ya Hesablamalar” üzrə 19 sayılı MUBS-a edilən Düzəlişlər – Dəyişikliklər, keçmiş xidmət dəyəri (ya da hesablama üzrə mənfəət və ya zərəri) müəyyən edilmiş təqaüd öhdəliklərinin (aktivin) yenilənmiş ehtimallardan istifadə edərək ölçülməsi və təklif olunan faydaları və paket aktivlərini müvafiq dəyişiklikdən əvvəl və sonra müqayisə etməklə (məhdudlaşdırılma və ya hesablamalar), lakin aktivin maksimal həddinin təsirini nəzərə almamaqla ölçülür (müəyyən edilmiş təqaüd paketi müsbət saldo olduqda yarana bilər). BMUS 19-a əsasən, paketin düzəlişindən (məhdudlaşdırılma və ya hesablamalar) yarana biləcək aktivin maksimal həddinin təsirinin dəyişməsi ikinci mərhələdə müəyyənləşdirilir və digər məcmu gəlirdə normal qaydada tanınır.

Mövcud xidmət xərcinin ölçülməsinə aid olan paraqraflar və müəyyən edilmiş xalis təqaüd öhdəlikləri (aktiv) üzrə xalis faizlərə də düzəliş edilmişdir. İndi müəssisədən plana dəyişikliklər edildikdən sonra hesabat dövrünün qalan hissəsi üçün cari xidmət haqqını və dəqiq faizini müəyyən etmək üçün bu yenidən qiymətləndirmədən yenilənmiş ehtimallardan istifadə etmək tələb olunacaq. Xalis faiz dərəcəsi halında düzəlişlər aydınlaşdırır ki, planın dəyişməsindən sonrakı müddət üzrə xalis faiz dərəcəsi BMUS 19.99-da yenidən qiymətləndirilmiş xalis müəyyənləşdirilmiş təqaüd öhdəlikləri (aktiv) ilə yenidən qiymətləndirilməkdə istifadə edilən diskont dərəcəsinin hasilində hesablanır (həmçinin ianələrin təsiri və xalis müəyyənləşdirilmiş təqaüd öhdəlikləri nəzərə alınır (aktiv)).

Düzəlişlər prospektiv şəkildə tətbiq olunur. Onlar yalnız illik dövrün başlanğıcında və ya ondan sonrakı dövrdə BMUS 19-a ilk tətbiq edilmiş paket düzəlişləri, məhdudiyyətləri və hesablamalarına tətbiq olunur.

19 sayılı BMUS-a edilən düzəlişlər 1 yanvar 2019-cu il tarixinə və ya ondan sonra başlayan illik dövrlər üçün tətbiq edilməlidir, lakin müəssisənin qərarı ilə, erkən tətbiq oluna bilər. Rəhbərliyin apardığı təhlillər nəticəsində maliyyə hesabatlarında dəyişiklik edilməmişdir.

MUBS 28 “Asılı və Birgə Müəssisələrə İnvestisiya Qoyuluşları” standartına dəyişikliklər – MUBSS, asılı təsərrüfat Mərkəzlərində uzunmüddətli iştirak payına dair 28 sayılı MUBS-ə düzəlişlər hazırlamışdır. Düzəlişə əsasən müəssisə, asılı təsərrüfat Mərkəzində və ya birgə müəssisədə xalis investisiyanın bir hissəsini təşkil edən, lakin iştirak payı metodunun tətbiq olunmadığı asılı yaxud birgə müəssisədə uzunmüddətli mənfəətə 9 sayılı MHBS-i tətbiq etməlidir. Düzəliş, 1 yanvar 2019-cu il tarixində və ya ondan sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədədir və maliyyə hesabatlarına Cəmiyyət tərəfindən dəyişiklik edilməmişdir.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

MHBS 9 “Maliyyə Alətləri” standartına dəyişikliklər – MUBSSŞ, mənfi təzminat və maliyyə öhdəliklərinin dəyişdirilməsi ilə bağlı ödənilmiş avansların xüsusiyyətləri haqqında 9 sayılı MHBS-yə dair dəyişiklikləri dərc etmişdir.

Mənfi Təzminat ilə bağlı Ödənilmiş Avansların Xüsusiyyətləri – mənfi təzminat ödəmələri üzrə belə, amortizasiya olunmuş dəyerdə ölçməyə icazə vermək məqsədilə xitam hüquqlarına dair 9 sayılı MHBS-nin mövcud tələbini dəyişir. MUBSSŞ həmçinin, müəssisənin dəyişiklik və ya dəyişdirmə tarixində mənfəət və ya zərərdə dəyişiklik və ya mübadilə nəticəsində yaranan maliyyə öhdəliyinin amortizasiya edilmiş dəyərində hər hansı düzəlişin tanınmasını aydınlaşdırır.

Bu düzəlişlər 1 yanvar 2019-cu il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

16 sayılı MHBS “İcarələr” 17 sayılı BUMS “İcarələr”, 4 sayılı BMHŞK “Müqavilədə İcarə Əlamətlərinin Mövcudluğunun Müəyyən Edilməsi” Şərhi, Standartların Şərhi Komitəsinin (SŞK) 15 sayılı “Əməliyyat İcarələri-Həvəsləndirmələr” Standartı və SŞK “İcarənin Hüquqi Forması da daxil olmaqla Əməliyyatın Mahiyyətinin Qiymətləndirilməsi” 27 sayılı Standartını əvəz edir.

İlkin tətbiq olunduğu tarixdə bağlanmış müqavilələr üzrə Cəmiyyət, 17 sayılı BMUS və 4 sayılı BMHŞK-dən icarə anlayışını tətbiq etməyi seçmişdir və 16 sayılı MHBS-ni əvvəllər 17 sayılı BMUS və 4 sayılı BMHŞK-yə əsasən icarə kimi müəyyən edilməmiş tənzimləmələrə tətbiq etməmişdir.

Cəmiyyət, ilkin tətbiq etmə tarixi 1 yanvar 2019-cu il tarixi olan 16 sayılı MHBS-nin mövcud əməliyyat icarələri üzrə istifadə hüququ verən aktivin ölçülməsinə ilkin birbaşa xərcləri daxil etməməyi qərara almışdır. Bu tarixdə Cəmiyyət həmçinin istifadə hüququ verən aktivləri keçid tarixində mövcud olan əvvəlcədən ödənilmiş və ya yığılmış icarə ödənişlərinə uyğunlaşdırılmış icarə öhdəliyinə bərabər məbləğdə ölçmək siyasətini seçmişdir.

İlkin tətbiq etmə tarixində istifadə hüququ verən aktivlər üzrə dəyərsizləşməni nəzərdən keçirmək əvəzinə, Cəmiyyət icarələrin 16 sayılı MHBS-nin ilkin tətbiq etmə tarixindən dərhal əvvəl çətin olub-olmaması ilə bağlı tarixi qiymətləndirməsinə etibar etmişdir.

Keçid dövründə, əvvəlcədən icarə müddəti 12 aydan az olan əməliyyat icarələri kimi nəzərə alınan icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi üçün Cəmiyyət istifadə hüququ verən aktivləri tanımamaq, lakin icarə xərclərini qalan icarə müddəti ərzində düz xətt əsasında hesablamaq üçün əlavə imtiyazlar tətbiq etmişdir.

Maliyyə öhdəliklərində təsnif olunmuş əvvəlki icarə öhdəlikləri üçün, aktivin və icarə öhdəliyinin istifadə hüququ ilkin tətbiq etmə tarixində, 17 sayılı BMUS-a əsasən, ilkin tətbiq etmədən dərhal sonrakı məbləğlər ilə ölçülür.

16 sayılı MHBS-ə keçid zamanı 16 sayılı MHBS-a uyğun olaraq tanınan icarə öhdəliklərinə tətbiq olunan orta çəkili borc dərəcəsi 8% təşkil etmişdir.

Cəmiyyət icarələrin müddətini uzatma və ləğv etmə variantlarını nəzərdən keçirərkən, icarə müddətinin müəyyən edilməsi üzrə retrospektiv şəkildə faydalanmışdır.

6. DƏRC OLUNMUŞ, LAKİN HAZIRDA QƏBUL OLUNMAMIŞ STANDARTLAR VƏ ŞƏRHLƏR

Maliyyə hesabatlarının təsdiq olunduğu tarixdə, qüvvədə olma tarixindən əvvəl Cəmiyyət tərəfindən qəbul edilmiş Standartlar və Şərhlər istisna olmaqla, aşağıdakı Şərhlər dərc edilmiş, lakin hazırda qəbul edilməmişdir.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

MHBS 3 Müəssisələrin Birləşməsi. “Müəssisə” tərifinə edilən Düzəliş – Düzəlişlər şirkətlərə əldə edilmiş aktivlərin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu müəyyənləşdirməyə kömək edəcək.

Edilmiş düzəliş biznes xidmətlərinin nəticələrinin müştəriləri məhsul və xidmətlər ilə təmin etmək olduğunu vurğulayır. Halbuki əvvəlki anlayışa əsasən, biznes anlayışı dividend şəklində, daha aşağı xərclərə və ya investora və digərlərinə iqtisadi mənfəət təmin etmək məqsədi daşıyırdı. Alınan aktivin biznes və ya aktivlər qrupu olduğunu fərqləndirmək vacibdir, çünki alıcı qüvvə yalnız biznes alarkən tanıyır. Dəyişikliklərə əsasən, “biznes”-in yeni tərfi müştərilərə məhsul və ya xidmətlərin göstərilməsi, investisiya gəlirinin yaranması (məsələn, dividendlər və faizlər) və ya adi fəaliyyətdən digər gəlirlər yaranmasının ayrılmaz tərkibidir.

Şirkətlər, biznesin yenilənmiş tərfini 2020-ci il yanvarın 1-də və ya ondan sonra baş verən satınalmalara tətbiq etməlidirlər. Daha əvvəl tətbiq edilməsinə icazə verilir.

“Əhəmiyyətlik” anlayışının yeni tərfi – MUBSS şirkətlərin əhəmiyyətliklə bağlı qərarları daha asan verməsi üçün əhəmiyyətlik prinsipinə düzəlişlər dərc etmişdir. Yeni dəyişikliklər 1 sayılı BMUS “Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı” və 8 sayılı BMUS “Mühasibat Uçotu Qaydaları, Uçot Ehtimallarındakı Dəyişikliklər və Xətalər”-a şamil edilir.

Dəyişikliklər əhəmiyyətliliyin tərfini və bu günə qədər MHBS-nin digər standartlarında göstərilmiş olan əhəmiyyətlik prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı təlimatları da hesabat hazırlayanlar üçün aydınlaşdırır. Yeni tərifə əsasən, məlumat o zaman əhəmiyyətli sayılır ki, onun gizlədilməsi, təhrif edilməsi və ya dəyişdirilməsi maliyyə hesabatlarını ümumi məqsədlər üçün istifadə edən əsas tərəflərin qərarlarına təsir etməsi ehtimal edilir və bu məlumat hesabat hazırlayan konkret müəssisə üzrə maliyyə məlumatı xarakterinə malikdir.

Dəyişikliklər 1 yanvar 2020-ci il tarixindən qüvvədədir. Erkən tətbiqinə icazə verilir.

Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS), Banklararası Təklif Olunan Faiz Həddi (“BTFH”) üzrə aparılan islahatların maliyyə hesabatlılığı üzrə yarana biləcək potensial təsirinə cavab olaraq, **“Baza Faiz Dərəcəsi İslahatı”-nı (9 sayılı MHBS, 39 sayılı BMUS və 7 sayılı MHBS-ə edilmiş Düzəlişləri)** dərc etmişdir. Baza faiz dərəcəsi islahatı aşağıdakı dəyişiklikləri nəzərdə tutur:

- islahat nəticəsində müəssisələrin, hedc olunmuş pul axınlarının və hedcinq aləti üzrə pul axınlarının əsaslandığı baza faiz dərəcəsinin dəyişməyəcəyini ehtimal edərək, tətbiq ediləcək hedcinq uçotu üzrə bəzi tələblərin yenidən müəyyənləşdirilməsi;
- baza faiz dərəcəsi islahatının birbaşa təsir etdiyi bütün hedcinq münasibətləri üçün məcburidir;
- baza faiz dərəcəsi islahatı nəticəsində yaranacaq digər nəticələrin həlli üçün nəzərdə tutulmamışdır (əgər hedcinq münasibətləri düzəlişlərdə göstərilməmiş səbəblər nəticəsində, hedcinq uçotu tələblərinə cavab vermirsə, hedcinq uçotunun dayandırılması tələb olunur); və
- düzəlişlərin müəssisələrin hedcinq münasibətlərinə hansı dərəcədə təsir göstərməsi barədə xüsusi açıqlamaları tələb etmək.

Düzəlişlər 1 yanvar 2020-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədədir və retrospektiv şəkildə tətbiq olunmalıdır. Düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

MHBS 17 “Sığorta müqavilələri” 2017-ci ilin may ayında verilmiş və 4 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri”-ni əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə, buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilələrinə MHBS 17 “Sığorta müqavilələri”-ni tətbiq etməlidir.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

MHBS 17, 2023-cü il yanvarın 1-də və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir. MHBS 15 “Müştərilərlə Müqavilələrdən Əldə Edilən Gəlir” və 9 MHBS “Maliyyə Alətləri” standartları ilə birlikdə icazə verilir.

10 sayılı MHBS “Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları” və 28 sayılı BMUS (düzəlişlər): “İnvestor və onun Asılı və ya Birgə Müəssisəsi arasında Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi” – 10 sayılı MHBS və 28 sayılı BMUS-a edilən düzəlişlər investor, onun asılı müəssisəsi və birgə müəssisə arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi üzrə vəziyyəti ehtiva edir. Düzəlişlər xüsusi olaraq kapital metodu ilə konsolidasiya edilən əlaqəli və birgə müəssisələrlə biznes əməliyyatları aparmayan törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı olan gəlir və zərərlərin, ana müəssisənin mənfəət və zərər hesabatında əlaqəsi olmayan investorun həmin əlaqəli və ya birgə müəssisədə olan payına düşən hissəyə müdaxilə etməmək şərti ilə tanınmasını tələb edir. Eynilə, istənilən keçmiş törəmə müəssisədə (kapital metodu ilə konsolidasiya edilən assosiasiya və birgə müəssisəyə çevrildikdə) saxlanılan investisiyanın ədalətli dəyərle yenidən ölçülməsindən irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan investorların yeni assosiasiya və ya birgə müəssisədəki payları müqabilində tanınır.

Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi hələ ki, MUBSS tərəfindən müəyyən edilməmişdir; lakin, düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

7. YENİDƏN TƏQDİMAT VƏ TƏSNİFAT

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il ərzində rəhbərlik əvvəlki illərin maliyyə hesabatlarında müəyyən xətlər aşkar etmişdir. Aşağıda göstəriləyi kimi bu xətlər retrospektiv şəkildə düzəldilmişdir.

Əlavə olaraq, cari il edilmiş təqdimat Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat, məcmu gəlir və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatların daha düzgün və müvafiq görünməsinə təmin etdiyindən, 31 dekabr 2018-ci il və 1 yanvar 2018-ci il tarixlərinə olan maliyyə hesabatlarına 31 dekabr 2019-cu il tarixinə olan təqdimata uyğun olaraq müəyyən təsnifatlar edilmişdir.

		Daha əvvəl təqdim olunmuş	Yenidən təqdim/təsnif edilmiş məbləğ	Yenidən təqdim/təsnif edildikdən sonra
	Qeydlər	31 dekabr 2018-ci il tarixində başla çatmış il üzrə	31 dekabr 2018- ci il tarixində başla çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başla çatmış il üzrə
Bölüşdürülməmiş mənfəət		6,443,931	(40,243)	6,403,688
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	(a)(e)	238,717	(101,052)	137,665
Digər cari aktivlər	(b)(c)	179,429	30,790	210,219
Avans ödənişlər	(b)	-	239,611	239,611
Komissiya üzrə debitor borc	(c)	209,592	(209,592)	-
Ümumi və inzibati xərclər	(d)	196,908	(60,809)	136,099
Əmlak və avadanlıqların köhnəlməsi	(e)	50,644	(4,461)	46,183
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		3,718,171	65,270	3,783,441
Digər cari öhdəliklər	(f)	478	547,797	548,275
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	(f)	938,456	(938,456)	-
Vergilər üzrə avans	(f)	390,659	(390,659)	-

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	Daha əvvəl	Yenidən	Yenidən
		təqdim olunmuş	təqdim/əsnif edilmiş məbləğ	təqdim/əsnif edildikdən sonra
		1 yanvar 2018-ci il	1 yanvar 2018-ci il	1 yanvar 2018-ci il
Bölüşdürülməmiş mənfəət		3,229,760	(40,243)	3,189,517
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	(a)(e)	337,080	(172,367)	164,713
Qeyri-maddi aktivlər	(a)	144,979	2,457	147,436
Digər cari öhdəliklər	(f)	20,368	244,973	265,341
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	(f)	374,640	(374,640)	-

- (a) Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasında əvvəlki dövr üzrə xətalər üzrə düzəlişlər edilməsi.
- (b) Digər cari aktivlərin avans ödənişləri üçün yenidən təsnifləşdirilməsi.
- (c) Komissiya üzrə debitor borcların digər cari aktivlər üzrə yenidən təsnifləşdirilməsi.
- (d) Əvvəlki ildə yanlışlıqla tanınmış İT xərclərinin düzəldilməsi.
- (e) Əvvəlki ildə yanlışlıqla tanınmış amortizasiya xərcləri üzrə düzəliş.
- (f) Cari mənfəət vergisi öhdəliyi və vergilər üzrə avansın digər cari öhdəliklər üzrə yenidən təsnifləşdirilməsi.

Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda və məcmu gəlir haqqında hesabatda göstərilmiş maddələr üzrə təsnifləşdirilməsi aşağıdakı cədvəllərdə qeyd olunmuşdur.

	Daha əvvəl	Yenidən	Yenidən təsnif
	təqdim olunmuş	təsnif edilmiş məbləğ	edildikdən sonra
	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Torpaq, tikili və avadanlıqlar	238,717	(238,717)	-
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	-	238,717	238,717
Digər aktivlər	179,429	(179,429)	-
Digər cari aktivlər		179,429	179,429
Kredit təşkilatlarından alınacaq	4,883,200	(4,883,200)	-
Banklarda olan depozitlər	-	4,883,200	4,883,200
Satıla bilən investisiyalar	1,376,163	(1,376,163)	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	1,376,163	1,376,163
Səhmdar kapitalı	1,260,000	(1,260,000)	-
Nizamnamə kapitalı	-	1,260,000	1,260,000
İşçi heyəti əmək haqqı və digər hesablamalar	(858,882)	858,882	-
Əməkhaqları və işçilərlə bağlı digər ödənişlər	-	(858,882)	(858,882)
Keçmiş illərdə tanınmış gəlirin silinməsi	(4,179)	4,179	-
Keçmiş illərdə tanınmış xərcin silinməsi	5,396	(5,396)	-
Digər gəlirlər	-	1,217	1,217

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

	Daha əvvəl təqdim olunmuş	Yenidən təsnif edilmiş məbləğ	Yenidən təsnif edildikdən sonra
	1 yanvar 2018-ci il	1 yanvar 2018-ci il	1 yanvar 2018-ci il
Torpaq, tikili və avadanlıqlar	337,080	(337,080)	-
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	-	337,080	337,080
Digər aktivlər	6,500	(6,500)	-
Digər cari aktivlər	-	6,500	6,500
Kredit təşkilatlarından alınacaq	3,225,184	(3,225,184)	-
Banklarda olan depozitlər	-	3,125,184	3,125,184
Satıla bilən investisiyalar	1,376,163	(1,376,163)	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	1,376,163	1,376,163
Səhmdar kapitalı	1,260,000	(1,260,000)	-
Nizamnamə kapitalı	-	1,260,000	1,260,000

8. ƏMLAK, TİKİLİ VƏ AVADANLIQLAR

	İnzibati bina üzrə aktivdən istifadə hüququ	Kompüter və avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	Mebel və təsərrüfat inventarları	Cəmi
İlkin dəyəri					
1 yanvar 2018-ci il (yenidən təqdim olunmuş)*	-	344,171	364,927	48,246	757,344
Əlavələr	-	-	19,135	-	19,135
31 dekabr 2018-ci il (yenidən təqdim olunmuş)*	-	344,171	384,062	48,246	776,479
Əlavələr	1,756,145	502,841	-	-	2,258,986
31 dekabr 2019-cu il	1,756,145	847,012	384,062	48,246	3,035,465
Yığılmış amortizasiya					
1 yanvar 2018-ci il (yenidən təqdim olunmuş)	-	(326,100)	(239,946)	(26,585)	(592,631)
İl üzrə tutulmalar (yenidən təqdim olunmuş)	-	(6,832)	(39,351)	-	(46,183)
31 dekabr 2018-ci il (yenidən təqdim olunmuş)	-	(332,932)	(279,297)	(26,585)	(638,814)
İl üzrə tutulmalar	-	(9,986)	(19,466)	(1,605)	(31,057)
31 dekabr 2019-cu il	-	(342,918)	(298,763)	(28,190)	(669,871)
Xalis qalıq dəyəri					
31 dekabr 2019-cu il	1,756,145	504,094	85,299	20,056	2,365,594
31 dekabr 2018-ci il (Yenidən təqdim olunmuş)*	-	11,239	104,765	21,661	137,665

* 7 saylı Qeydə baxın.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

9. QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
İlkin dəyəri		
1 yanvar 2018-ci il	603,622	603,622
Silinmələr	(174,677)	(174,677)
31 dekabr 2018-ci il	428,945	428,945
Əlavələr	412,584	412,584
31 dekabr 2019-cu il	841,529	841,529
Yığılmış amortizasiya		
1 yanvar 2018-ci il	(456,186)	(456,186)
İl üzrə tutulmalar	(41,638)	(41,638)
Silinmələr üzrə ləğv edilmə	174,433	174,433
31 dekabr 2018-ci il	(323,391)	(323,391)
İl üzrə tutulmalar	(40,215)	(40,215)
31 dekabr 2019-cu il	(363,606)	(363,606)
Xalis qalıq dəyəri		
31 dekabr 2019-cu il	477,923	477,923
31 dekabr 2018-ci il	105,554	105,554

10. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Nağd pul	510	768
Bank hesablarında olan vəsait	2,044,688	1,410,583
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	2,045,198	1,411,351

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

11. BANKLARDA OLAN DEPOZİTLƏR

Banklarda olan depozitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Müddətli depozitlər	1,426,750	4,883,200
Cəmi banklarda olan depozitlər	1,426,750	4,883,200

31 dekabr 2019-cu ildə 1,426,750 AZN məbləğində müddətli depozitlər (2018-ci il: 4,883,200 AZN) yerli kommersion banklarda yerləşdirilmiş, effektiv illik faiz dərəcəsi 6% olan vəsaitlər daxildir.

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər üzrə maksimum kredit riski müvafiq olaraq 1,426,750 AZN və 4,883,200 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2019 və 2018-ci illər ərzində müddətli depozitlər üzrə müvafiq olaraq 173,523 AZN və 279,254 AZN faiz gəliri əldə edilmişdir.

12. İNVESTİSİYA QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

Qiymətli kağızlara aiddir:

	Nominal üzrə faiz	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	7.2-9%	2,999,552	812,722
Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	5%	1,710,485	563,441
Cəmi qiymətli kağızları		4,710,037	1,376,163

31 dekabr 2019 və 2018-ci illər tarixinə investisiya qiymətli kağızları DMGVƏD kimi təsnifləşdirilir.

13. AVANS ÖDƏNİŞLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il (Yenidən təqdim olunmuş)*
İnformasiya texnologiyaları üçün avans ödənişləri	123,136	60,809
Xidmət üçün avans ödənişlər	-	8,625
Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti tərəfindən buraxılmış istiqrazlar üçün avans ödənişlər	-	170,177
Cəmi avans ödənişlər	123,136	239,611

*7 sayılı Qeydə baxın.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

14. DİGƏR CARİ AKTİVLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il (Yenidən təqdim olunmuş)*
Debitor borclar	36,474	210,219
Cəmi digər cari aktivlər	36,474	210,219

*7 saylı Qeydə baxın.

15. NİZAMNAMƏ KAPİTALI

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Cəmiyyətin təsdiqlənmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş səhmdar kapitalı 1,260,000 AZN olmaqla, hər biri 200 AZN dəyərində olan 6,300 adi səhmdən ibarətdir. Bütün səhmlər eyni qüvvəyə və hər biri bir səs hüququna malikdir (2018-ci ildə: 1,260,000 AZN olmaqla, hər biri 200 AZN olan 6,300 səhmdən ibarət olmuşdur).

16. TƏXİRƏ SALINMIŞ VERGİ ÖHDƏLİYİ

Cəmiyyət cari mənfəət vergisi ödəmələrini və vergi bazalarını Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq aktiv və öhdəliklərdə dəyərləndirir və əks etdirir və bu hesablamalar MHBS-dən fərqlənir.

Bəzi xərclərin vergi bazasının hesablanması zamanı nəzərə alınmaması və bəzi gəlirlərin vergiyə tabe tutulmaması nəticəsində Cəmiyyətin daimi vergi fərqləri yaranır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarında göstərilən aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə onların vergi hesabatındakı qalıq dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların istifadə edilməsinə, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi xüsusilə fərqli şərtlərə və dəyişikliklərə başlanğıc verə bilər. Bundan əlavə, vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin şərhli vergi orqanlarının şərhindən fərqlənə biləcəyi üçün, sövdələşmələrə vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər və nəticədə Cəmiyyətə maliyyə hesabatları üçün əhəmiyyətli olacaq əlavə vergilər, cəzalar və faizlər təyin oluna bilər.

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üçün vergi və maliyyə uçotu mənfəəti arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı kimi izah olunur:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	(219,346)	-
İcarə öhdəliyi	189,517	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	(22,331)	-
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:	(52,160)	-
Xalis təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(52,160)	-

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə vergi xərcləri və mühasibat uçotu mənfəəti arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	3,787,927	4,721,897
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vergi dərəcəsi	20%	20%
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vergi dərəcəsi ilə nəzəri vergi	(757,585)	(944,379)
Daimi fərqlər üzrə vergi təsiri	(7,006)	5,923
Mənfəət vergisi xərci	(764,591)	(938,456)
Cari mənfəət vergisi xərci	(712,431)	(938,456)
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi qalığı üzrə dəyişiklik	(52,160)	-
Mənfəət vergisi xərci	(764,591)	(938,456)
	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi:		
Dövrün əvvəlinə	-	-
Mənfəət və zərər hesablarında tanınmış təxirə salınmış mənfəət	(52,160)	-
Dövrün sonuna	(52,160)	-

17. İCARƏ ÖHDƏLİYİ

6 avqust 2019-cu il tarixində Cəmiyyət, inzibati ofisin icarəyə götürülməsi üçün icarə müqaviləsi bağlamışdır. Müqavilə üzrə icarə öhdəliyinin hesablanması 1 fevral 2020-ci il tarixindən etibarən aparılmalı olduğuna baxmayaraq, müqavilə üzrə öhdəliklər müqavilə imzalandığı gündən qüvvədədir.

	31 dekabr 2019-cu il
İcarə öhdəliyi:	
Cari	-
Uzunmüddətli	947,585
Cəmi icarə öhdəliyi	947,585

31 dekabr 2019-cu il tarixinə gələcək minimum icarə ödənişləri aşağıdakı kimidir:

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Minimum icarə ödənişləri

	Bir il ərzində	1 ildən 5 ilədək	5 ildən 10 ilədək	Cəmi
İcarə ödənişləri	-	516,580	1,370,060	1,886,640
Maliyyə xərcləri	-	(516,580)	(422,475)	(939,055)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə xalis cari dəyər	-	-	947,585	947,585

18. DİGƏR CARİ ÖHDƏLİKLƏR

	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il (Yenidən təqdim olunmuş)*
Qısamüddətli öhdəliklər	1,134	478
Vergi öhdəliyi	-	547,797
Cəmi digər cari öhdəliklər	1,134	548,275

*7 saylı Qeydə baxın

19. ƏQDLƏR ÜZRƏ TARİF GƏLİRLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının buraxdığı notlar	3,911,479	4,890,235
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin buraxdığı xəzinə istiqrazları	352,802	393,362
Azərbaycan Respublikasının İpoteka Fondunun buraxdığı notlar	153,092	122,420
Korporativ istiqrazlar	14,260	22,693
Korporativ səhmlər	5,355	14,154
REPO əməliyyatları üzrə	52,902	35,065
Cəmi əqdlər üzrə tarif gəlirləri	4,489,890	5,477,929

20. DİGƏR XİDMƏT GƏLİRLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Ticarət sisteminə məsafədən qoşulma haqları	120,000	120,000
Üzvlük haqları	18,000	74,000
Listinq rüsumları	14,165	13,475
Digər xidmətlər	9,732	7,620
Cəmi digər xidmət gəlirləri	161,897	215,095

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

21. ƏMƏKHAQLARI VƏ İŞÇİLƏRLƏ BAĞLI DİGƏR ÖDƏNİŞLƏR

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Əməkhaqqı və digər hesablamalar	646,995	690,283
Sosial sığorta haqları	100,752	151,816
Digər	-	16,783
Cəmi əmək haqqı və işçilərlə bağlı ödənişlər	747,747	858,882

22. ÜMUMİ VƏ İNZİBATİ XƏRCLƏR

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə (Yenidən təqdim olunmuş)*
Proqram təminatı xərcləri	230,659	136,099
İcarə xərcləri	45,504	50,316
Kommunal xərclər	33,785	30,371
Sığorta xərcləri	23,049	14,215
Peşəkar xidmət haqları	20,902	10,000
Üzvlük xərcləri	18,400	18,135
Rabitə xərcləri	13,009	9,723
Bank kommissiyaları	12,474	10,018
Ezamiyyə xərcləri	8,505	12,672
Reklam və marketing xərcləri	7,681	1,741
Nəqliyyat xərcləri	6,903	16,104
İşçilərin tədris xərcləri	6,523	5,000
Vergi xərcləri	5,260	1,699
Material xərcləri	4,341	1,594
Mətbəə və kargüzərlıq xərcləri	1,402	13,573
Sair xərclər	9,654	22,211
Cəmi əməliyyat xərcləri	448,051	353,471

* 7 saylı Qeydə baxın

23. FAİZ GƏLİRLƏRİ

	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Depozitlər üzrə faiz gəlirləri	173,523	279,254
İstiqrazlar üzrə faiz gəlirləri	229,687	48,916
Cəmi faiz gəlirləri	403,210	328,170

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

24. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

MUBS 24 “Əlaqəli tərəflərlə bağlı qeydlər” standartının tələblərinə əsasən əlaqəli tərəflər və ya əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakılardan ibarətdir:

Cəmiyyətin birbaşa, dolayısı yolla və ya hər hansı bir üçüncü tərəf vasitəsilə nəzarət etdiyi, nəzarətində olduğu və ya bərabər nəzarət altında olduğu tərəflər (buraya ana şirkətlər, törəmə müəssisələr, eyni səviyyədə olan törəmə müəssisələr aiddir); Cəmiyyətin fəaliyyətində marağı və bu fəaliyyətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmək imkanı olan şəxslər; və Cəmiyyətin fəaliyyətinə ortaq nəzarət həyata keçirən şəxslər.

- Assosiasiya edilmiş müəssisələr - Cəmiyyət tərəfindən fəaliyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərilə biləcək, lakin törəmə və ya birgə müəssisə olmayan tərəflər;
- Cəmiyyətin və ya ana şirkətin idarə heyətinin üzvləri;
- və ya (c) bəndlərində göstərilən şəxslərin yaxın ailə üzvləri;
- və ya (d) bəndlərində göstərilən şəxslər tərəfindən birbaşa və ya dolayısı yolla səsvermə hüquqlarının əhəmiyyətli hissəsini əlində cəmləşdirən nəzarətdə olan tərəflər, müəssisələr və birgə müəssisələr aiddir; və ya
- İş müddəti bitdikdən sonra Cəmiyyətin keçmiş işçiləri və ya Cəmiyyətin əlaqəli olduğu şəxs tərəfindən alınacaq mükafatlar.

Hər bir əlaqəli tərəf münasibətini nəzərdən keçirərkən diqqət yalnız hüquqi formaya deyil, eyni zamanda əlaqənin mahiyyətinə yönəldilmişdir.

31 dekabr 2019-cu il və 31 dekabr 2018-ci il tarixlərinə Cəmiyyət və digər əlaqəli tərəflər arasındakı əməliyyatların təfərrüatları aşağıda qeyd edilmişdir:

Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il		31 dekabr 2018-ci il	
	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri <i>Cəmiyyətin səhmdarları</i>	10	2,045,198		1,411,351
		150,431	215,723	
Banklarda olan depozitlər <i>Cəmiyyətin səhmdarları</i>	11	1,426,750	1,150,000	4,883,200
		-		

31 dekabr 2019 və 2018-ci il tarixlərinə bitən illər ərzində əlaqəli tərəflərlə aparılan əməliyyatlar nəticəsində məcmu gəlirlər haqqında hesabatına daxil edilən məbləğlər aşağıdakı kimi olmuşdur.

Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il		31 dekabr 2018-ci il	
	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Əqdlər üzrə tarif gəlirləri <i>Cəmiyyətin səhmdarları</i>	19	4,489,890		5,477,929
		1,181,716	1,276,858	
Digər xidmət gəlirləri <i>Cəmiyyətin səhmdarları</i>	20	161,897		215,095
		131,635	130,360	
Faiz gəlirləri <i>Cəmiyyətin səhmdarları</i>	23	403,210		328,170
		40,255	81,750	
Əsas idarəedici heyətin kompensasiyası <i>Qısamüddətli işçi müavinətləri</i>		646,995		690,283
		168,500	211,126	

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

25 TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının ticarət və vergi qanunvericiliyi şərh və düzəlişlərin fərqlənməsinə əsas verə bilər. Bundan əlavə, rəhbərliyin vergi qanunvericiliyi haqqında şərhləri vergi orqanlarının şərhlərindən fərqlənə bilər, bu da vergi orqanlarının səlahiyyətli nümayəndələri tərəfindən əməliyyatlara etiraz edilməsi ilə nəticələnə bilər. Nəticədə, Cəmiyyətə əlavə vergi, cərimə və faiz cərimələri təyin edilə bilər. Cəmiyyət bütün vergi ödənişlərinin icra olunduğunu hesab edir və bu səbəbdən, maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat nəzərdə tutulmamışdır. Azərbaycan vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər.

26 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün risklərin idarə olunması Cəmiyyət əməliyyatlarının mühüm elementini təşkil edir. Cəmiyyətin əməliyyatlarına təsir göstərəcək əsas risklər aşağıdakılardan ibarətdir:

- Kredit riski;
- Likvidlik riski;
- Bazar riski.

Cəmiyyət rəhbərliyi anlayır ki, səmərəli və effektiv risk idarəetmə sisteminə malik olmaq vacib şərtidir. Bu məqsədlə, Cəmiyyət rəhbərliyi risklərin idarə olunması şöbəsi yaratmışdır. Bu şöbənin əsas məqsədi Cəmiyyəti ehtimal edilən risklərə qarşı qorumaq və ona qarşıda qoyulan hədəflərə çatmaq imkanı yaratmaqdır. Cəmiyyət rəhbərliyi, aşağıdakı risklərin idarə olunmasına nəzarət edir:

Kredit riski

Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır ki, bu zaman maliyyə alətinə tərəf olan bir iştirakçı öz öhdəliyini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində digər tərəf buna görə maliyyə zərərinə uğrayır.

Riskin maksimal həddi

Cəmiyyətin məruz qaldığı maksimal kredit riski fərdi risklərdən və ümumi iqtisadiyyatın daşdığı risklərdən asılı olaraq əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir.

Coğrafi konsentrasiya

Aktivlər, öhdəliklər və kreditlərlə bağlı öhdəliklər adətən qarşı tərəfin fəaliyyət göstərdiyi ölkə üzrə təsnifləşdirilmişdir. Azərbaycan Respublikasında yerləşən qarşı tərəflərin ofşor şirkətləri ilə aparılmış əməliyyatlar üzrə qalıqlar həmin qarşı tərəflər ilə qalıqlar kimi “Azərbaycan Respublikası” sütununda göstərilir. Nağd pul, binalar və avadanlıqlar fiziki olaraq saxlanıldığı ölkə üzrə təsnifləşdirilmişdir.

31 dekabr 2019-cu və 2018-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin aktiv və öhdəliklərin coğrafi konsentrasiyası Azərbaycan Respublikası olmuşdur.

Likvidlik riski

Likvidlik riski maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin uyğun gəlməməsi riski olaraq müəyyənləşdirilir. Cəmiyyətin likvidlik riskinin idarə edilməsi likvid aktivlər üzrə öhdəliklərin ödəmə müddətində yerinə yetirilməsi nəzərə alınmasını, müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrindən istifadənin təmin edilməsini, maliyyələşdirmə ilə bağlı problemlərin yaranacağı təqdirdə normativ tələblərə qarşı maliyyələşdirmə öhdəlik planlarının saxlanması və balansın likvidlik əmsalının monitorinqinin aparılmasını tələb edir.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2019-cu və 2018-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin aktiv və öhdəliklərinin likvidlik riski aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilədək	1 ildən çox	31 dekabr 2019-cu il
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	2,045,198	-	-	-	2,045,198
Banklarda olan depozitlər	-	-	1,426,750	-	1,426,750
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	4,710,037	4,710,037
Digər cari aktivlər	36,474	-	-	-	36,474
CƏMI MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	2,081,672	-	1,426,750	4,710,037	8,218,459
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
İcarə öhdəliyi	-	-	-	947,585	947,585
Digər öhdəliklər	1,134	-	-	-	1,134
CƏMI MALİYYƏ ÖHDƏLİKƏRİ	1,134	-	-	947,585	948,719
XALİS MÖVQE	2,080,538	-	1,426,750	3,762,452	7,269,740
MƏCMU LİKVIDLİK	2,080,538	2,080,538	3,507,288	7,269,740	

	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	31 dekabr 2018-ci il
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,411,351	-	-	1,411,351
Banklarda olan depozitlər	-	-	4,883,200	4,883,200
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	1,376,163	1,376,163
Digər cari aktivlər	210,219	-	-	210,219
CƏMI MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	1,621,570	-	6,259,363	7,880,933
Digər cari öhdəliklər	548,275	-	-	548,275
CƏMI MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	548,275	-	-	548,275
XALİS MÖVQE	1,073,295	-	6,259,363	7,332,658
MƏCMU LİKVIDLİK	1,073,295	1,073,295	7,332,658	

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyutada göstərilmiş Cəmiyyətin maliyyə alətlərinin dəyəri ilə bağlı xarici valyuta məzənnəsində mənfi dəyişikliklər nəticəsində yaranan zərər riskidir. Aşağıdakı cədvəldə rəhbərlik tərəfindən nəzərdən keçirilmiş məlumatlar əsasında valyuta riski üzrə ümumi təhlil əks olunur:

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

	AZN	ABŞ dolları	31 dekabr 2019-cu il
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,871,087	174,111	2,045,198
Banklarda olan depozitlər	700,000	726,750	1,426,750
İnvestisiya qiymətli kağızları	2,999,552	1,710,485	4,710,037
Digər cari aktivlər	36,474	-	36,474
CƏMI MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	5,607,113	2,611,346	8,218,459
İcarə öhdəliyi	947,585	-	947,585
Digər cari öhdəliklər	1,134	-	1,134
CƏMI MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	948,719	-	948,719
XALIS MÖVQE	4,658,394	2,611,346	7,269,740

	AZN	ABŞ dolları	31 dekabr 2018-ci il
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,389,026	22,325	1,411,351
Banklarda olan depozitlər	3,105,000	1,778,200	4,883,200
İnvestisiya qiymətli kağızları	812,722	563,441	1,376,163
Digər cari aktivlər	210,219	-	210,219
CƏMI MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	5,516,967	2,363,966	7,880,933
Digər cari öhdəliklər	548,275	-	548,275
CƏMI MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	548,275	-	548,275
XALIS MÖVQE	4,968,692	2,363,966	7,332,658

Xarici valyuta riskinə həssaslıq

Aşağıdakı cədvəl Cəmiyyətin müvafiq xarici valyutasının Azərbaycan manatına nisbətən məzənnəsində 10%-lik artım və ya azalmasına həssaslığını təhlil edir. 10% rəhbərlik tərəfindən xarici valyuta risklərini təhlil edərkən daxili risk hesabatlarında istifadə olunan həssaslıq dərəcəsidir və xarici valyuta məzənnəsinin dəyişməsinin Cəmiyyətə təsirinin təhlili rəhbərlik tərəfindən istifadə olunur. Həssaslıq təhlili xarici valyutada olan monetar aktiv və öhdəliklərin hesabat tarixinə qalıq dəyərindən istifadə edir və bu dəyəri məzənnədəki 10%-lik dəyişiklik üçün uyğunlaşdırır. Həssaslıq təhlilinə əlaqəli tərəflərlə bağlı məbləğlər daxildir.

	31 dekabr 2019-cu il tarixinə	
	ABŞ dolları/AZN +10%	ABŞ dolları/AZN -10%
Vergidən əvvəl mənfəətə xalis təsir	261,135	(261,135)

	31 dekabr 2018-ci il tarixinə	
	ABŞ dolları/AZN +10%	ABŞ dolları/AZN -10%
Vergidən əvvəl mənfəətə xalis təsir	236,397	(236,397)

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

27 MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

31 dekabr 2019-cu və 2018-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin aşağıda qeyd olunmuş cədvəldə ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri ilə ədalətli dəyərdə qeydə alınan maliyyə alətlərinin növləri təhlil edilir:

Aşağıdakılardan istifadə etməklə ədalətli dəyərin ölçülməsi

	Qiymətləndirmə tarixi	Fəal bazarda təyin olunmuş qiymətlər (Səviyyə 1)	Müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli məlumatlar (Səviyyə 2)	Müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlar (Səviyyə 3)	Cəmi
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər və öhdəliklər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	31 dekabr 2019-cu il	-	2,045,198	-	2,045,198
Banklarda olan depozitlər	31 dekabr 2019-cu il	-	-	1,426,750	1,426,750
Digər cari aktivlər	31 dekabr 2019-cu il	36,474	-	-	36,474
İcarə öhdəliyi	31 dekabr 2019-cu il	-	-	947,585	947,585
Digər cari öhdəliklər	31 dekabr 2019-cu il	1,134	-	-	1,134

Aşağıdakılardan istifadə etməklə ədalətli dəyərin ölçülməsi

	Qiymətləndirmə tarixi	Fəal bazarda təyin olunmuş qiymətlər (Səviyyə 1)	Müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli məlumatlar (Səviyyə 2)	Müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlar (Səviyyə 3)	Cəmi
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər və öhdəliklər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	31 dekabr 2018-ci il	-	1,411,351	-	1,411,351
Banklarda olan depozitlər	31 dekabr 2018-ci il	-	-	4,783,200	4,783,200
Digər cari aktivlər	31 dekabr 2018-ci il	210,219	-	-	210,219
Digər cari öhdəliklər	31 dekabr 2018-ci il	548,275	-	-	548,275

28 HESABAT DÖVRÜNDƏN SONRAKI HADİSƏLƏR

2019-cu ilin sonunda Çinin Uhan şəhərində yeni tipli koronavirus aşkarlanmışdır. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə xəstəliyin yayılma coğrafiyası və qeydə alınmış xəstə sayı məhdud olduğundan, bu vəziyyət MHBS üzrə hazırlanmış maliyyə hesabatlarına təsir etməmişdir. Lakin 2020-ci ilin yanvar ayından başlayaraq, vəziyyətdə köklü dəyişikliklər qeydə alınmağa başlamış və 2020-ci ilin mart ayında yeni tipli koronavirus Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) tərəfindən pandemiya olaraq elan edilmişdir.

Digər dünya ölkələrində olduğu kimi, Azərbaycan Respublikası hökuməti də pandemiya qarşı mübarizə üçün müxtəlif tədbirlər, o cümlədən səyahət məhdudluğu, karantin, iş yerlərinin və digər yerlərin, eləcə də müəyyən ərazilərin bağlanması üzrə tədbirlər həyata keçirmişdir. Bu tədbirlər global tədarük zəncirinə, həm də mal və xidmətlərə olan tələbə təsir göstərmiş və daha çox dəyişkən aktiv qiymətləri və valyuta məzənnələri, uzunmüddətli dövrdə nəzərəcarpacaq dərəcədə azalma ilə biznes əməliyyatlarının əhəmiyyətli dərəcədə pozulmasına və iqtisadi qeyri-müəyyənliyin artmasına səbəb olmuşdur. Hökumətin pandemiya qarşı mübarizə tədbirləri və bu tədbirlərin müsbət nəticələri davam etməkdədir.

“BAKI FOND BİRJASI” QAPALI SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2019-CU İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Azərbaycan manatı ilə)

Dünya iqtisadiyyatında baş verən geriləmə ilə yanaşı, 2020-ci ilin mart ayında OPEC (Neft İxrac Edən Ölkələrin Təşkilatı) və Rusiyanın iştirak etdiyi görüşlərdə hasilatın azaldılması barədə razılığa gələ bilməməsindən sonra, neftin qiyməti kəskin dərəcədə aşağı düşmüşdür. Baş vermiş hadisələr və mövcud vəziyyət, şirkətlərin əvvəllər üzləşmədiyi və maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir ola biləcək qeyri-müəyyənlik və risk səviyyəsini yaradır.

Hazırda rəhbərlik gələcək inkişaf üçün müxtəlif ssenariləri altında fəaliyyət planları üzərində işləyir. Koronavirus (COVID-19) pandemiyasının və bundan irəli gələrək dünya enerji və səhm bazarlarında baş verən kəskin dalğalanmaların Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatına, makroiqtisadi sabitliyə, ölkədə məşğulluq məsələlərinə və sahibkarlıq subyektlərinə mənfi təsirinin azaldılması ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 19 mart tarixli 1950 nömrəli Sərəncamının 10.2-ci bəndinin icrası ilə bağlı Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş “Tədbirlər Planı”nın icrası çərçivəsində Azərbaycan Mərkəzi Bankı Cəmiyyətin fəaliyyətinə təsir göstərəcək bir sıra tədbirlər planının həyata keçirilməsi ilə bağlı 23 aprel 2020-ci il tarixində qərar qəbul edilmişdir. Bu tədbirlər planına qiymətli kağızlar bazarı iştirakçılarına güzəştlərin verilməsi, fond birjasında səhmlərin və istiqrazların təkrar bazarında bağlanan əqdlərin habelə repo əməliyyatlarının qeydiyyatı üzrə Milli Depozit Mərkəzinə ödənilən tariflərin 30 sentyabr 2020-ci il tarixinədək ləğv edilməsi, Bakı Fond Birjasında 1 aprel 2020-ci il tarixindən 1 yanvar 2021-ci il tarixinədək listingə daxil olan korporativ istiqrazlar üzrə listing tariflərinin ləğv edilməsi, dövlət istiqrazları, Mərkəzi Bankın notları və ipoteka istiqrazları ilə bağlanan təkrar bazar əqdləri üzrə hesablaşmaların 30 sentyabr 2020-ci il tarixinədək “T+1” rejimindən “T+0” rejiminə keçirilməsi, qiymətli kağızların kütləvi təklif üsulu ilə fond birjasında yerləşdirilməsi zamanı Bakı Fond Birjası tərəfindən tələb olunan sənədlərin dairəsinin 1 yanvar 2021-ci il tarixinədək minimallaşdırılması (yalnız qiymətli kağızların dövlət reyestrindən çıxarış və emissiya prospekti tələb olunmaqla) daxildir.